

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Noul tarif de transport pe C. F. R.

Diracțiunea generală CFR a dispus intrarea în vigoare a noului tarif de călători și bagaje în traficul pentru Europa nordică-centrală și Orient.

Cu această ocazie a intrat în vigoare și nouile dispozițiuni de transport, prescripțiuni de decont și prescripțiuni pentru imprimarea biletelor de călători.

Taxele de călătorie și bagaje sunt calculate în dolari.

Nu se mai admit în acest trafic, bilete de dus și întors.

În schimb, s'au introdus în tarif dispozițiuni pentru transportul excursioniștilor constituiți în grup de minimum 25 persoane, cu o reducere de 25 la sută din taxele integrale.

Tratativele comerciale româno-cehoslovace se continuă în București

Delegații cehoslovaci, care conduc tratativele la București însoțiți de dl Kunzl Jizerski, ministrul Cehoslovaciei la Paris, au fost primiți într-o audiență specială de d. Ed. Mirto, ministru de industrie și comerț și de dl Ernest Ene, secretarul general al acestui departament. Cu acest prilej a avut loc un schimb de vederi asupra stadiului tratativelor economice, în vederea încheierii unei noi convențiuni comerciale.

A jeybankok Európa diktátorai

Dr. Schacht, német irodalmi Bank volt elnöke Bukarestben előadást tartott a jeybankok háboru utáni szerepéről. A németnyelvű előadást előkelő közönség hallgatta végig, akinek sorában volt dr. Miron Christea régens-patriarcha is. —

Dr. Schacht rámutatott arra, hogy a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok kiépítésétől függ Európa jóléte. Helytelen gazdasági megoldás a szükségletek megszorítására törekedni. A jeybankok szerepéről szólva, az mondotta, hogy azok Európa diktátorai.

„Prevederea“ a realizat un beneficiu de aproape 4 milioane

Societatea de asigurări „Prevederea“, cu sediul în București, str. N. Filipescu No. 21.

și-a convocat adunarea generală pe ziua de 8 Iunie a. c.

când urmează a se ratifica și cooptarea dlui consul belgian J. de Marbaix, administrator delegat al societății „Danubia“

în consiliul de administrație al societății „Prevederea“.

În bilanțul publicat pe anul 1929, „Prevederea“ cu un capital de 10 milioane și

rezerve de peste 100 milioane

evidențiază un profit net de 3.920.348 lei.

Eredménytelenül végződött a nitrogén konferencia

A nitrogéntartalmu anyagokat előállító gyárak a mult napokban tartottak Párisban nemzetközi konferenciát, mely azonban teljesen eredménytelenül fejeződött be.

Az angol lapok jelentése szerint a csilisalétrom termelők

elhatározták, hogy 75 millió angol font sterling alaptőkével nagy kiviteli társaságot létesítenek. A kereskedelmi vállalkozásban a kormány is részesednék, amely a kiviteli vámkokat megszüntetné.

Sindicatetele patronale și-au înființat o bancă în București

Ca urmare a diverselor carteluri încheiate între diversele industrii și ramuri de industrie în București a luat ființă o instituție bancară, ce

are misiunea de a controla contractele de cartel

și de a se ocupa cu vânzările, în comision, a fabricatelor produse de întreprinderile cartelate.

Denumirea băncii e „Banca de Control a Industriei și Comerțului S. A.“.

La capitalul social participă din Ardeal, Banca Ardeleană și Cassa de Economii, „Kronstaedter Allgemeine Spar-Kassa“ și Banca de Scont din Tg.-Mureș.

Capitalul social e de 20 milioane.

Director general al Băncii va fi d. Ernest Lederer, funcționar superior la Hamburger Controllbank din Hamburg.

Dl Bartolomei Hargitay, director general la „Banca Ardeleană“ din Cluj, reintorcându-se dela adunarea de constituire a „Băncii de Control“ din București, ne-a declarat în legătură cu înființarea băncii:

— Statutele „Băncii de Control a Industriei și Comerțului S. A.“ au apărut în „Monitorul Oficial“ No. 99 din 7 Mai a. c.

— Noua bancă are menirea de a alimenta intensiv industria și comerțul cu credite, prin organizațiile economice, respective patronale, cari sunt în România.

— Delcrederele fabricilor se vor reduce la minimum în urma înființării noii instituții, pentru că se va putea ști precis, cui, cât i se poate credita

și deci pentru creditări se vor crea baze mai sigure, încât și fabricele vor fi în stare să-și facă

mai reale calculații, având posibilitatea astfel, ca să-și reducă prețurile,

pentru că nu vor mai fi expuse riscurilor de până acuma.

În consiliul de administrație al noii bănci sunt aleși dnii Dinermann director general la Banca Moldovei; Richard Soepke, director executiv la Banca Marmorosch, Blank et Co., A. Gane președintele consiliului de administrație a Băncii Anglo-Române, Mihail Manoilescu președintele Uniunii Camerelor de Industrie și Comerț, Săvescu, director executiv la Banca Românească, Bartolomei Hargitay, director general la Banca Ardeleană, Oscar Kaufmann, director general la Banca de Credit Român, Bruno Rubinstein, director general la Banca Chrissoveloni și Henrich Teutsch, director general la Kronstädter Allgemeine Sparkassa din Brașov.

Mi ujság a piacon?

Phönix kolozsvári vatta és szabóvattagár egyedúrítását átvette Weitzner Jakab petrozsényi kereskedő.

Sebestyén Bernát marosvásárhelyi textilkereskedő 50%-os magánegyezségi ajánlatot tett hitelzőinek. Aktívája 500.000 lej, passzívája 700.000 lej.

Pauli & Klein vaskereskedés, Cluj, Str. Reg. Maria 26, kényszeregyezségi eljárás megindítását kérte. Aktívája 1.503.602 lej, passzívája 2.292.483 lej, deficit 788.881 lej. A cég a kényszeregyezségi eljárás jogerőre emelkedésétől számított 6 hónap után, 20 havi részletben fizetendő 50%-os kvótát ajánlott fel.

Hochmann Jakab, a Tacámul ezüst-árugyár tulajdonosa megvásárolta a Komis ueca G. szám alatti ingatlant 750.000 lejért, amelyen a nyár folyamán a gyárhelyiséget helyezik el.

Goldstein Lajos, aradi kézmű, divat és rövidárúkereskedő 4.194.727 lej passzívával és 3.518.537 lej aktívával (676.190 lej deficit) kényszeregyezséget kért. Felajánl 18 hó alatt fizetendő 50%-os kvótát.

Szücs Dezső tg.-muresi női és férfidivatkereskedő kényszeregyezséget kért. Felajánl 50%-os kvótát.

Weisz és Rozenberg aradi bórkereskedő cég, az Acred égisze alatt folytatott egyezségi tárgyalásain 55%-os, 14 hó alatt fizetendő kvótát ajánlott fel és ennek elfogadása esetén kényszeregyezségi kérését visszavonja. — Cé

Denikotinizáló vállalat alakult Bukarestben

A dohányárúk denikotinizálására most már Romániában is konzorcium alakult meg, Bukarestben „Fumosan“ S. A. cég alatt.

A vállalat megszerezte a bécsi Falk Agost-féle denikotinizáló intézet szabadalmát. A vállalat alaptőkéje 15 millió lej.

Ujabb európai cukorkonferencia lesz

A csehszlovákiai cukoripar európai cukorkonferenciának a folyó évben való összehívása érdekében kezdeményező lépéseket tett.

A konferencia a cukorárak rohamos esésének kérdésével foglalkoznak. Ma a cukorárak az 1926. évi áraknak átlag a felére estek, Amerikában az áresökkenés még jelentősebb.

DIVERSE

Delegația economică a guvernului a cercetat situația generală economică a țării, în special situația agricolă. Dni ministri Mirto și Răducan au fost însărcinați să studieze și să prezinte delegației economice un plan amănunțit, pentru accelerarea exportului și îmbunătățirea situației producătorilor agricoli.

Ministerul de finanțe a instituit o comisiune compusă din dñii: Parligras, directorul contribuțiilor indirecte, Roman Ionescu, subdirector, Tiberiu Zaharia, referent al fiscalității de studii și inspectorii Nițulescu și Ștefănescu, care urmează a studia revizuirea actualului sistem de percepere a taxelor de circulație în interior precum și la export la produsele petrolifere.

Ing. Bohățiel și Devecseri, vor începe construirea edificiilor telierelor CFR din Cluj, în zilele acestea, obținând lucrările cu 20 milioane lei.

Firma Bohățiel și Devecseri a primit și lucrările necesare construirii unui pod pe linia ferată de lângă Turda, cu 3 milioane.

Firma Moll și Viola din Cluj este pe cale de a primi lucrările de construcție a palatului dlui Dr. Dunca din Piața Ștefan Cel Mare, în valoarea de 4—5 milioane.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

Firmele „László et Türk“ „Hygea“ și „Banca Ceferistului“ au fost înregistrate la Tribunalul Cluj cu sediul în Cluj.

Fabrica de Mașini „Frații Schiel din Brașov și-au cedat filiala în Timișoara filialei timișorene a firmei „Kamaryt et Meder“.

Eugen Mezei, comerciant de mașini de scris, a primit reprezentanța mașinilor de scris L. C. Schmidt pentru Ardeal.

Cartea Românească și-a dat tipografia modern instalată în Cluj cu 2 mașini de cules, o rotativă și 6 mașini de tipar cu compactorie, unui consorțiu de tipografi, al cărui director este dl Huber, fost director de filială.

Industria de Hârtie din Bărgău, care a stagnat, își reîncepe activitatea.

Noui modificări în regimul spirtului

Noul proiect se mai modifică. — Acei, cari vând beuturi pe credit sunt considerați contravenienți

D. V. Madgearu ministrul finanțelor a prezentat Consiliului de miniștri legea pentru reglementarea regimului alcoolului.

Consiliul de miniștri a acceptat proiectul cu

unele modificări cari vor fi cerute cu ocazia discuției în comisia financiară.

Proiectul de lege al spirtului reglementează și regimul brevetelor.

El desparte brevetele în două categorii generale și anume brevete de orașe și brevete din sate. Unificând regimurile diferite, existența în diferite părți ale țării, suprimă dispoziția de până acum din Ardeal și Banat, cum că prăvăliile, băntăniile pot avea dreptul de vânzare cu ridicata și amănuntul, a băuturilor spirtoase. Comercianții cu aceste drepturi au putut vinde cu paharul până la cantitatea de un kgr. băuturi alcoolice.

Prin noul sistem ce se introduce alcoolul nu se poate vinde decât în localuri separate.

La brevetele din sate introduce sistemul că brevetul aparține satului care-l poate da în arendă.

In fiecare sat așa numitele comisii de temperare, vor stabili câte brevete pot fi în sat.

In această privință comisia are atribuții largi.

Articolul 190 prevede că băuturile spirtoase

nu pot fi vândute pe credit.

Acei cari contravin acestor dispoziții vor fi amendanți cu de cincă ori suma creditată. Intenția acestui articol este să combată alcoolismul.

Băuturi mai tari de 40 de grade nu se pot vinde decât în sticle sigilate.

Vânzarea băuturilor alcoolice nu se poate face decât între orele 7 dimineața și 11 seara

In localurile unde se joacă cărți, vânzarea băuturilor alcoolice e interzisă.

Debitanții din Ardeal și Bucovina obiectează că noul regim nu respectă drepturile câștigate.

Restauratorii și proprietarii cafenelelor susțin că dispoziția de a nu putea vinde băuturi, în localuri unde se joacă cărți,

înseamnă pur și simplu închiderea localurilor,

dat fiindcă în cafenele se joacă și cărți.

Veszteséggel zárták mérlegeiket az Aurum és Pyrit Bészvénytársaságok

Üzemredukciót eszközölnék a zalatnai és nagybányai bányáknál

A Felsőmagyarországi Bánya és Kohógyár Rt. egyik főrésztulosa, a kolozsvári Aurum S. A. és Pyrit S. A. társaságoknak, amelyek legutóbb tartották évi közgyűlést. Mindkét vállalat veszteséggel zárta 1929. évi mérlegét és pedig a Pyrit 15 millió lej részvénytőke mellett több mint 8, az Aurum pedig 5 millió lej alaptőke mellett 2.5 millió lejt veszített.

Az igazgatósági jelentések megállapítják, hogy a veszteségek legfőbb oka az, hogy a kitermeléshez szükséges nagymennyiségű robbantóanyag rendkívül drága. Míg külföldön a robbantóanyag kilója 40—50 lej, addig Romániában 170 lejt kell fizetni a robbantóanyag kilójáért.

Emiatt nem tud eredményesen versenyezni a vállalat a külföldi pirittel. Ezenkívül pedig a kénsav- és műtrágyagyárak is kevesebb piritet használnak, mint a megelőző években.

Az aranytermelésnél viszont az a baj, hogy a drága előállítás költségek dacára is a román állam a termelt aranyat alacsony áron veszi át. A veszteségek ellenére az igazgatóság azt javasolta, hogy tartsák fenn a vállalatokat, mert remélik, hogy a helyzet rövidesen megjavul.

A közgyűlés elfogadta ezeket a javaslatokat, de kimondta, hogy ugyancsak a zalatnai, mint a nagybányai bányáknál üzemredukciót fog keresztülvinni.

Uzinele „Titan-Nádrag-Calan“ au realizat un beneficiu net de peste 60 milioane

Uzinele metalurgice unite „Titan-Nádrag-Calan“, în bilanțul de pe anul 1929, cu un capital social de 300 milioane și rezerve statutare de 107 milioane 321.279.58 lei, au evidențiat un profit net de 60 milioane 67.762.20 lei,

care cu profitul reportat din

1928, se cifrează la 63 milioane 13.658.30 lei.

Notăm, că societatea al cărui director este dl Max Aushnit, are acțiuni și la

„Societatea Forestieră din Nádrag“

în valoare de 17.700.000 lei.

DIANA sósorszesz, vezérképviselet „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

A H É T

Dr. Bohatel és Devecseri építészeti cég, amely a kolozsvári CFF javítóműhely építési munkálatait 20,000.000 lej költségvetéssel elnyerte, a munkálatokat a napokban kezdi meg. Nevezett vállalat kapott megbízást a Torda mellett, az Aranyoson átvezető vasuti hid reépítésére is 3,000.000 lej költségvetéssel.

Dr. Dunca, Hunyadi-téri kétemeletes bérházának felépítésére az árlejtést megtartották és a megbízást a napokban adják ki. A munkálatokra, amelyek értéke 4—5 millió lej, valószínűleg a Moll és Viola cég kap megbízást.

A kolozsvári törvényszék cégbíróháza a László & Türk Hygea, Banca Ceferistului S. A. kolozsvári újonnan alakult cégeket bejegyezte.

Schiel Testvérek brassói gépgyár temesvári fiókját a Kamaryt & Meder temesvári fiókjának adta át

Mezei Jenő kolozsvári írógépkereskedő elnyerte L. C. Smidth írógépgyár erdélyi képviseletét.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Cartea Româneasca kolozsvári nyomdavállalat működését beszüntette és az üzemet amely egyike Kolozsvár legmodernebbül felszerelt üzemének (2 szedőgép, rotációs gép, 6 gyorsajtó, komplett könyvkötészet) Huber volt fiókgazgató vezetésével munkáskonzorcium vette át.

Borgói Papiripar, amely üzemét hosszabb ideje szünetelteti, a gyárat közelebből működésbe helyezi.

Rados & Co. kolozsvári festéküzlet elnyerte a Schering-Kahlbaum berlini vegyészeti gyár rapidpolitur és Arti A. G. Barmen vállalat retanviaszpác gyártmányainak képviseletét egyedárusítási jogát.

Billes & Co nagyszebeni posztógyár kényszer-egyezséget kért

A nagyszebeni törvényszéken Billes és Co utóda Weltmann Marcell posztógyáros kényszer egyezségi kérést nyújtott be. A 25—30 munkást foglalkoztató kis textilgyár csak átmeneti fizetési zavarokkal küzd, mert aktívái mintegy 30 százalékkal nagyobbak, mint a passzívák összege.

A vállalatnak az üzemen kívül Nagyszebenben főüzlete, Brassóban fióküzelete van. A jelenlegi tulajdonos egy évtizeddel ezelőtt vette át a céget a régi Billes és Társa tulajdonosoktól. A státus szerint az aktiva kb 16 millió lej, a passziva kb. 11 millió lej.

NOTE

„Berea, finanțele, statului
agricultura, viticultura și
chestiunea alcoolului în
România“

— Studiu al dlui Dr. Vic or Mesch —

Di Dr. Victor Mesch, compa-
nist la fabrica de bere „Tho-
mas Binder et Schöne“ din Si-
biu, a publicat un important
studiu, sub titlul de mai sus,
căutând să contribuie la rez-
olvarea problemei regimului
beuturilor spirtoase din Româ-
nia, în legătură cu urcarea ta-
xelor și noul proiect de lege al
spirtului.

Di Mesch, — arătând, că în
întreaga lume, consumul beu-
turilor spirtoase trebuind pri-
vit ca un fapt real, care nu se
poate înlătura, ci numai mode-
ra printr'o educație conștientă,
ca să fie un izvor de reculegere
și înviorare pentru omenire,
dar nu un pericol primejdios,
— concludă, că **prohibiția** un-
de a fost introdusă, ca în Sta-
tele Unite etc., a produs numai
rezultate contrare scopului ur-
mărit, contribuind la fabrica-
rea beuturilor spirtoase de con-
trabandă și deci nesănătoase.
In consecință un regim sănătos
care reglementează tăria beu-
turilor alcoolice îi pare conve-
nabil.

Restrângerea exagerată, ca
și prohibiția, de asemenea ar
contribui numai la intensifica-
rea desfacerei frauduloase a
beuturilor de contrabandă și
deci neigienice, prin care sta-
tul ar suferi daune din sustra-
geri dela impozite, iar omeni-
rea, consumând astfel de beu-
turi nesănătoase, ar întâmpina
serii întregi de morhuri. In
schimb, un regim sănătos, dis-
trugând fabricarea clandestină
a beuturilor spirtoase neigie-
nice, ar contribui la desvolta-
rea industriei de beuturi săn-
toase, cari în multe cazuri ser-
vesc și ca remedii contra di-
verselor morhuri infecțioase.

Intre altele, di Mesch, arată,
că berea și vinurile sunt nu
numai sănătoase, dar chiar și
nutritive.

Industria de beuturi spirtu-
oase, între cari cea de bere și
vin, prin desvoltarea ei, contri-
buie nu numai la reducerea
numărului șomerilor, înțreți-
nând industria de butoaie, do-
puri și contribuind prin trans-
porturile ce are și la sporirea
veniturilor CFR pe lângă spo-
rirea veniturilor fiscalului, ci dă
impuls și la creșterea vitelor
și desvoltarea agriculturii,
prin consumul de orz, ce se ne-
cesită la fabricarea berei etc.

Nutrimental iefiin, care re-
zultă din fabricarea beuturilor
spirtoase, dă posibilitatea a-
gricultorilor, ca să și poată în-
grășa vitele convenabil și deci
contribuie la intensificarea
rentabilității plasărei vitelor
din România și în străinătate,
procurând noi devize din
străinătate în țară și deci con-
tribuind la îmbunătățirea va-
lutei române.

Di Mesch încheie susținân-
du-și teza, cu obiecțiunea, că
România din consumul beutu-

rilor spirtoase și în special al
berei are cel mai mare venit
și tot prin acest consum își
desvoltă și agricultura, viti-
cultura pomicultura și își spo-
rește venitele, pe când prin re-
strângerea prohibitivă contem-
plată, ar contribui numai la
nimicirea acestora, încurajând
producția și desfacerea de beu-
turi neigienice în dauna cetă-
șenilor, cari consumând astfel
de beuturi neigienice, ar că-

A Magyar Általános Hitelbank temesvári fiókja erdélyi vezérképvi- selőség lett

Erber Dezső igazgató vezeti a vezér-
képviselőséget

A Magyar Általános Hitel-
bank romániai fiókjainak hely-
zete végleges rendezést nyert.
Közgazdasági, illetve pénzügyi
körökben ismeretes az a sze-
rep, melyet a Magyar Általá-
nos Hitelbank temesvári, nagy-
váradi és brassói fiókjai az
impérium átvétele után Erdé-
ly pénzügyi piacán közmegele-
détre betöltöttek.

Erdély hitellellátása terén a
legmesszebbmenően rendelke-
zésére állott a piacnak ez a há-
rom, tekintélyes bankfiók s po-
litikamentes, szolid üzletpoli-
tikájuk az ország vezetőköréi-
nek is legteljesebb megele-
dését és elismerését vívta ki. A
Magyar Általános Hitelbank
most temesvári fiókját román-
iai vezérképviselőséggé jelöl-
te ki, melyről az intézet a kö-
vetkező kommunikét adta ki:

„A Magyar Általános Hi-
telbank, Budapest, a Moni-
torul Oficial 1930. január 20-

Aradon is megalakult a Kishitelbank és Takarékpénztár Rt.

Megválasztották a bank vezetőségét

Május 11-én tartotta meg Aradon
a Kishitelbank és Takarékpénztár Rt.
alakuló közgyűlését Kalmár József
elnökletével és a részvényesek élénk
érdeklődése mellett.

Az intézet célja kis egyszintenciák-
nak, kiskereskedőknek és iparosok-
nak olcsó hitelhez való jutása. Ilyen
természetű bank Erdély területén
már 11 működik és minden egyes
ilyen intézmény a legjobban prosperál.
Mi sem bizonyítja ezeknek a kis
pénzügyintézeteknek életképességét job-
ban, mint hogy például a Kolozsvá-
ron működő bank tiz százalékos évi
kamat mellett nyújt kisegyszinten-
ciának kölcsönöket. A közgyűlés az
intézet igazgatótanácsának tagjairól a
követezőket választotta meg:

Bruckner Sándor, Dávid Lázár,
Friedmann S. József, dr. Gara Ár-
min, Holzer Jenő, Kalmár József, dr.

dea în diverse infecții și mor-
buri, după cum am mai avut
oazia să vedem.

Problema desvoltată de dl
Mesch, în tot cazul merită
toată atenția, chiar în forma
în care este desvoltată în bro-
șura citată și credem, că gu-
vernul va avea în vedere a-
mănunțele publicate în studiul
dlui Dr. Mesch, care este un
priceput specialist în această
materie. Valer I. Moldovan

iki számában megjelent és az
idegen részvénytársaságok ro-
mániai telepeinek működé-
sét szabályozó kormányren-
delet értelmében temesvári
fiókját romániai vezérkép-
viselőséggé jelölte ki és an-
nak vezetésével képviselői
minőségben Erber Dezső
fiókgazgatót, valamint Gru-
ber László és dr. Róz Béla
fiókfőnökhelyetteseket biz-
ta meg. Az erre vonatkozó
kormányjövahagyás a Mo-
nitorul Oficial 1930. május
9-i számában közzétetett.

Ez a tranzakció Románia
pénzügyi életére nézve minden
tekintetben örvendetes ese-
mény, mert azt jelenti, hogy a
Hitelbank ismert hatalmas kül-
földi összeköttetései révén még
fokozottabb mértékben olaj-
rendelkezésére állni az ország
hiteligénylőinek, a töle már
eddig is megszokott szolid üz-
letpolitikai elvek mellett.

Schütz Henrik, Schwartz Mihály,
Scharfstein Jakab, Sternberg Hugó,
Szenes Henrik és Wiesel Jenő.

A felügyelőbizottság tagjai lettek:
Ernfeld Soma, Hönig Miksa és dr.
Salzberger Sámuel. Póttagok pedig
dr. Vajda Jakab, Reisz József és
Dukász Imre.

A közgyűlést követő igazgatósági
ülésein az igazgatótanács elnökévé
Bruckner Sándort, alelnökké pedig
Schwartz Mihályt választották meg.
A végrehajtóbizottság tagjai Bruck-
ner Sándor, Schwartz Mihály, dr.
Schütz Henrik, Sándor Béla és Stern-
berg Hugó lettek. Az ügyészi teen-
dők végzésével dr. Gara Ármint biz-
ták meg. Az ügyvezető igazgatói teen-
dőkkel Bornstein Rezsőt bízták meg.
Az intézet két-három héten belül
megkezdni működését.

Tratativele comerciale cu străinătatea se desfășoară în mod favorabil

Discuțiunile pentru închee-
rea convențiilor comerciale
cu străinătatea continuă în
mod activ.

Cu Polonia

La Varșovia, numai în 10 zi-
le, partea generală a conven-
ției de comerț cu Polonia s'a
putut stabili de comun acord,
rămânând numai unele amă-
nunte de discutat. Comisia ro-
mână rămasă la Varșovia se
ocupă împreună cu delegația
poloneză cu redactarea părții
generale a convenției.

Cu Austria

Cu Austria tratativele care
continuă la București, au a-
juns la fixarea, aproape com-
pletă a părții generale a con-
vențiunei, inclusiv convenția
veterinară, atât de importantă
pentru interesele exportului no-
stru în aceea țară. Pretenți-
unile tarifare au fost reciproce
formulate și se studiază acum
modalitatea unui acord. De alt-
fel discuțiunile urmează într-un
spirit înțelegător între
cele două țări.

Cu Estonia

Trebue adăugat că la Var-
șovia, comisiunea română a di-
scutat și cu însărcinatul de a-
faceri al Estoniei un acord de
comerț, favorabil intereselor
noastre. De altfel, intensifica-
rea relațiilor comerciale cu țā-
rile nordice și baltice se studia-
ză și va căuta să fie realizată
în viitor, grație încheerii de
convențiuni comerciale și ini-
țiativei Institutului de Export
de curând înființat.

Cu Grecia, Portugalia și Spa- nia

Intre timp sunt în preparare
în comisiuni de studiu, conven-
țiile de comerț cu Grecia, Por-
tugalia și Spania.

Cu Franța și Cehoslovacia

Tratativele cu Franța au a-
juns într'o fază foarte înain-
tată, discutându-se partea tari-
fară. Deasemenea și încheerea
părții generale a convențiunei
de comerț cu Cehoslovacia e
aproape terminată.

Cu Ungaria

După 15 Mai e fixată și so-
sirea delegației ungare, pentru
începerea tratativelor comer-
ciale.

Cu Anglia

Tratativele cu Anglia se de-
sfășoară deasemenea favorabil
In vederea continuării tra-
tativelor comerciale cu Germa-
nia, termenul până la care tari-
ful minimal se va aplica mār
furilor germane, s'a prelungit
numai până la 30 Mai. Acest
termen nu va mai fi prelungit,
dincolo de această dată, dacă
până atunci un aranjament pro-
vizoriu nu se va fi putut înche-
o

Ne fogadjon el mást
Gladys cipókrém
a legjobb!

Nagyvárad: — S. O. S.!

Az Unió Klub akciót indított Nagyvárad gazdasági megmentéséért

A világháború gazdasági krízise, amelynek az egész világot megremegtető ciklonja már évek óta száguld végig a földtekén, talán az összes európai városok között eddig Nagyváradon, Románia nyugati kapujában végezte a legnagyobb pusztítást. Nagyvárad, ez az egykor, sőt nem is olyan régen még virágzó kereskedelmi és ipari emporium, gazdaságilag a tönk szélére jutott.

Nagyvárad társadalma, a város közéletének vezetői mozdultak meg a város megmentéséért. A hivatalos tényezők részéről eddig legfeljebb ígéreteket kapott ez a város, de segítséget nem és ezért Nagyvárad közönsége mozdult meg létérdekéért. Az impozáns megmozdulás a kormánykörök figyelmét is fel fogja kelteni és remélni kell, hogy a tényleges és komoly segítség nem fog elmaradni.

Az Unió Klub akciója

Nagyvárad gazdasági megmentéséért az **Unió Klubból** indult ki. Ennek a klubnak bank vezető tagjai vitatták meg néhány héttel ezelőtt Nagyvárad szomorú gazdasági helyzetét, majd megmozgatták az egész várost, amelynek minden közéleti tényezőjét, hivatali főfunkcionáriusait, a közgazdasági élet minden faktorát és a sajtót ankétra hívták össze.

Az ankéta ha (amint ezt különben senki sem várta) nem is oldotta meg a Nagyváradot pusztulással fenyegető gazdasági válságot, mégis helyes kezdő lépésnek bizonyult a to-

vábbi teendőkre. Komoly felhívások hangzottak el, amelyek megvilágították a helyzetet és történtek konkrét javaslatok is, amelyek megfontolást érdemelnek.

A bankok, pénzüzetek és elsősorban a Banca Nationala részéről, azonban nem hangzott el egyetlen szó sem, amely a közvetlen segítség felajánlását konkrétizálta volna. Pedig a pénzüzetekre vár a főszerep a nagyvárad gazdasági krízis leküzdési munkájában. Hihetőleg a folytatódólagosan megtartandó összejövetelek (mert körülbelül két hetenként fognak eszentul ankéta tartani, mindaddig, amíg szüksége mutatkozik) a bankok is le fogják szögezni álláspontjukat.

Az ankéta

Dr. Adorján Emil, a klub elnöke nyitotta meg az értekezletet és kihangsúlyozta, hogy az Unió Klub szükségesnek találta Nagyvárad hanyatlásnak indult gazdasági helyzetének segítése céljából akciót indítani, az építkezési tevékenység és a munkaalkalom megkezdése érdekében.

— Tudjuk jól, — mondotta, — hogy nemcsak Nagyváradon, hanem az egész világon krízis van, de kevés város van, amely annyira érezné, mint Nagyvárad. A többi európai városokban lázas tevékenység indult meg a munkaalkalom megkezdésére. Utal Bécs, Berlin, Budapest városokra, ahol a háború megszűnése óta törvényeket hoztak az építkezések megkezdése céljából.

Adorján Emil már régebben

ajánlotta, hogy a városi költségvetés végösszegének ötszázalékát minden évben vegyék fel építkezési célokra. Szó volt a színházi diszletraktár helyén emelendő két négyemeletes városi palota építéséről, amely 25—30 millió lejbe kerülne és ezt az összeget a város a pénzüzetek garanciája mellett venné fel a Banca Nationalától.

— Mi sok száz milliót szolgáltatunk be az államnak, — mondotta, — de semmit sem kapunk. Az állam nem foglalkoztatja a nagyvárad gyárvállalatokat és üzemeket, amelyek kénytelenek leépíteni, pedig ha az állam megrendeléseket adna, legalább ezer munkásaládnak nyújtana kenyeret. Jóval kívánhatjuk, hogy az állam ezt a várost is részesejtesse munkájában.

Adorján Emil szükségesnek tartja, hogy az állami támogatáson kívül a város is kell segítsen azzal, hogy új házakban vizet és villanyvilágítást nagy kedvezményrel ad és általában a városi terhek csökkenésével járuljon hozzá a városi építkezésekhez.

A segítség módjai

Dr. Lazar Aurél, a városi tanács elnöke szólalt fel Adorján után. Összetartásra buzdítja a város társadalmát. A város támogatását ígérte. A felvetett eszméket magáévá teszi és helyesnek tartaná, ha a pontos munka megállapítására bizottságot alakítanának.

Dr. Silbermann Jenő a hitel stabilizálásának szükségét hangoztatja. Arra kell törekedni, hogy az üzemek ne építsenek le. Szükséges az ország indisztrializálása. Olyan termelési módszert kell találni, amely állandó munkaalkalmat

ad. Permanens munkaalkalom kell.

Dr. Andru Sever kéri, hogy a Banca Nationala nagyvárad-i igazgatója tegyen jelentést a bukaresti központnak a városi helyzetről.

Dr. Zigre Miklós: Nagyvárad régi jó helyzete a politika következtében megváltozott. A kérdés az, vajjon ennek a hátrásfélre került városnak van-e még hivatása, vagy pedig le fog sülyedni a mezővárosok nivójára. Az a véleménye, hogy erre a városra még hivatás vár. Az építkezések csak momentán nyújtanának segítséget, a vidéki erők felhasználásáról kell együtt dolgozni.

Dr. Sóos István polgármesterhelyettes: Az államnak kell megkezdnie az építkezést iskolákkal és a bankoknak is kell áldozatot hozniok.

Hegedüs Nándor: A román párióták kötelessége a kormánykörök figyelmét felhívni Nagyvárad helyzetére, nehogy elpusztuljon. A kormány bizonyítsa be, hogy nem ítélte halálra ezt a várost, mert nemcsak a kisebbségi, hanem a román vállalatok is elpusztulnak itt.

Bizottságot alakítottak

Hegedüs nagy tetszéssel fogadott beszéde után a bizottság tagjaiul megválasztottak: dr. Lazar Aurél, dr. Zigre Miklós, dr. Andru Szevér, Suciú János, Szemere Miklós, dr. Popper Ákos, dr. Sóos István, Kőszeghy József, Farkas István, Peximade Alexandru, Sas Emil, Hegedüs Nándor, Pappondorff Theodor, Szabó Károly, dr. Markovics Ignác, dr. Fried János, Friedmann Hermann, dr. Szirmai Lajos.

A Titanicfilmet,

kedves Szerkesztő Ur voltaképpen „kötelező tantárgyként” minden közgazdasági faktorial megneveztettem volna.

— Ejnye Direktor Ur, amióta nem találkoztunk, ilyen bizarr ideákat termelt ki?

— Csak látszólag bizarr az idea, Szerkesztő Ur! Nem szórakozni küldeném én a kollégáimat, hanem tanulni. Tudja mi fogott meg engem legjobban ennél a filmnél? Hogy aki talpig férfi, ugynevezett „százszerű férfi” volt a hajón, azt a rendező úgy mutatta be, hogy a halálos ítélet tudomásulvételekor megroppan ugyan, de csak pár perc-re és aztán felemeli a fejét, megkeményednek az arcvonások, az elhomályosult szemek megacélosodnak: a három óra múlva bekövetkező biztos halál „halál”-biztos tudata ellenére is mindegyik mint egész ember teljesíti a kötelességét. A tengerész nyugodtan viszi mentőcsónakokba a nőket és gyermekeket, a tiszték nyugodtan irányítják a mentési munkálatokat, a távirászerő derékig erő vízben röpi világáig az S. O. S. jeleket, az író a férjeiktől elválni nem akaró feleségeket és atyjukat elhagyni nem akaró leánygyermeküket győzi meg a menekülés kötelességéről és közben még ahhoz is van lelkiereje:

a kezében levő könyvet ott folytatni ahol elhagyta ő még az utolsó három órában is tanulni akar...

— ... de talán ezt inkább a *Filmweltben* írnia meg? Mi köze mindehhez a közgazdasági életnek és azok faktorainak?

— Nagyon sok kedves Szerkesztő Ur! Ebből a filmből meg kell mindenkinek tanulni hogy a kötelesség az első, ennek teljesítésére kell minden energiát elsősorban összpontosítani, minden vér és agysejt ennek a szolgálataiba kell fokozottan működjenek...

— ... ne haragudják, de még mindig nem értem

— Pedig nagyon egyszerű. *Hidvégér kell ma elsősorban a közgazdasági életben.* Nyugodt, izgalom nélkül kell felfogni a történeteket és tiszta, hideg, éles aggyal kell a problémák megoldására törekedni. *Ma az egész közgazdasági élet egy Titanic és mi vagyunk a tengerészei.* Nekünk nem szabad az életünk mentésére gondolni, a mi kötelességünk a gyengéket, betegeket, aggokat mentőcsónakokba helyezni és a veszedelemtől minél távolabb juttatni. És aztán, ha elsülyedt a hajó, egy-egy deszkába, butordarabba nekünk is szabad megkapaszkodni és várni, beérkezik-e a mentőhajó idejében.

— Ez nagyon szép Direktor Ur, de talán mégis túlságosan literikus beállítás.

— Sajnos, nem. A világkrízisről már nem hallgatnak, hanem sokat irnak és beszélnek az emberekről, ez előtt szemet hunyni struccpolitika lenne. Csak legfeljebb nem számíthatók ki olyan pontosan a mi veszedelmi esélyeink. Nálunk történhetnek váratlan „csodák”, égből lenyuló segítő kar. De az biztos: szembe kell nézni a veszedelemmel és megszorozódott aggyal, ideggel, megacélozott szívvel kell dolgoznunk.

— De nem mindenki rendelkezik ehhez szükséges tudással és egyéni tulajdonságokkal.

— Ezek részére is van jó tanácsom. Menjen ki külföldre tanulni, van elég állam Európában, amelyik már keresztül ment azon a krízisen, ami előtt mi állunk. Ezekben az államokban százszerű számra kapunk közgazdasági faktorokat, akik a saját kárukra tanultak és akik szívesen tanítanak, mert sok közülök épen abból él ma, hogy másoknak mondja: hogyan kellett volna ők cselekedjenek. Akinek pedig nincs módjában kimenni, az vegye meg a külföldön található sok száz modern közgazdasági könyv néhány kiadását, százszeresen kapja vissza a könyv árát. Nyugodtan mondok egy nevet és Szerkesztő Ur is nyugodtan kiírhatja ezt a nevet: *Herbert V. Casson*, az ő könyveit mindenkinek ajánlom. Könyvüsi forgalomban nálunk

még ugyszólván nincsen, egyelőre még csak német fordításban kapható Németországban és Ausztriában, tehát kijelentésemnek nincs reklámize.

— Casson amerikai szervező, aki az északamerikai Egyesült Államok és Anglia számtalan nagy, sőt mammutvállalatát szervezte be vagy szervezte át, gyakorlata óriási, majdnem két tucat könyve jelent meg, folyóiratot ad ki, állandó tanfolyamokat tart és egyet len yenki, egyetlen angol sem szégyenli ezeket a könyveket tanulmányozni, ezt a folyóiratot járattatni és ezeket a tanfolyamokat végig hallgatni. Van például egy könyve: *„Wie überwindet man geschäftliche Schwietigkeiten?”* címmel, ennek előszava így kezdődik: *„Dieses Buch ist mit Dynamit geladen.”* Teljesen ujszerű ez természetesen is, mert hiszen Casson az utolsó két-három esztendő tapasztalatairól számol be, tehát nem is a tegnaptól, hanem az egy órával ezelőtt történetekről. És Casson is mindenütt hangoztatja: tiszta fej, végtelen akarat, tökéletes körültekintés és rettenhetetlen bátorság. Casson szerint a *közgazdasági élet örök harc, ahol az erősebb győz.* De nem az izmok, hanem az agysejtek és idegszálak erejével...

Vânzarea mărfurilor căzute în rebut

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care le face cunoscut că s'a constatat că majorarea vămilelor nu execută cu strictețe dispozițiile prevăzute de legea vămilelor ce privește vânzarea prin licitație publică a mărfurilor căzute în rebut, părăsite, confiscate sau reținute în contul amenzilor.

Pentru ca ministerul să cunoască situația exactă a tuturor mărfurilor afiliate în această categorie, așa cum sunt trecute în registrele respective, până în ziua de 30 Aprilie e se vor întocmi și înainta Direcțiunii vămilelor serviciul Administrației, biurul licitațiilor vamale următoarele tablouri:

1. Un tablou de mărfurile căzute în rebut conform art. 133 din legea vămilelor care va cuprinde:

a) Numărul registrului de magazie cu data înregistrării mărfurilor.

b) Numărul registrului de magazie a registrului de înscrisura mărfurilor la rebut, cu data trecerii în acest registru.

c) Data inventarierei mărfurilor.

d) Numele importatorului.

e) Felul și numărul coletelor.

f) Marca și numărul coletelor sau ambele dacă există.

g) Greutatea brută și neto, capacitatea, bucăți metri, perechi etc.

h) Descrierea detaliată a mărfurilor.

i) Termenul fixat pentru prima vânzare.

j) Observațiuni.

2. Tablou de mărfurile părăsite conf. art. 16 din legea vămilelor cu aceleași indicațiuni ca și în tabloul No. 1.

3. Tablou de mărfurile confiscate sau reținute în contul amenzilor și pentru cari s'au dresat procese verbale de contravenție sau contrabandă, ce vor cuprinde pe lângă indicațiile de mai sus, numele contravenientului, numărul și data procesului verbal, iar în colona „Observații” se va justifica din ce motive mărfurile nu s'au vândut la timp.

Aceste tablouri vor fi întocmite pe răspunderea șefilor de vamă și înaintate Direcțiunii cel mai târziu până la 20 Mai a. c.

Vămile cari n'au astfel de mărfuri vor raporta.

Pe viitor la sfârșitul fiecărei luni se va înainta Direcțiunii tablouri cu situația exactă a mărfurilor din cele trei categorii.

Un congres internațional pentru apărarea creditorilor

Dela 31 Mai până la 3 Iunie va avea loc la Viena un congres internațional pentru apărarea creditorilor. Congresul va discuta problemele urgente în legătură cu apărarea creditorilor precum și să pregătească terenul în vederea unei unificări internaționale a legilor de insolvență a diferitelor țări.

„Franco-Româna” din București cooperează mai intensiv cu „Magyar-Francia” din Budapesta

Din Budapesta ni-se anunță, că alegerea dlui Dr. Arthur Kende, director general la societatea de asigurare „Magyar-Francia” din Budapesta în consiliul de administrație al societății de asigurări „Franco-Română” din București, a produs bună impresie în cercurile economice din Ungaria.

Dr Kende este totodată și omul de încredere al celei mai mari societăți germane de asigurări, cu sediul în München.

Prin alegerea dlui Kende în consiliul de administrație al societății de asigurări „Franco-Romana”, vor înceta și versiunile, cari concludeau, că „Magyar-Francia” din Budapesta și-ar retrage cointerесаția dela „Franco-Română” din București.

În legătură cu știrile lansate, direcțiunea societății Magyar-Francia din Budapesta, ne-a dat următoarele

lămuriri:

— În chestia legăturilor societății de asigurări „Franco-Română” cu „Magyar-Francia” din Budapesta, putem să accentuăm, că aceste legături nu au slăbit, ci din contră, s'au intensificat în mai mare proporție. Această se poate constata și prin faptul, că dl Kende, director general la Magyar-Francia din Budapesta, a fost ales în consiliul de administrație al societății „Franco-Română” din București.

Știrile cari concludeau la o retragere, au fost lansate de către un funcționar concediat dela noi.

Ținem să accentuăm, că nu s'a schimbat cointerесаția dintre „Magyar-Francia” și „Franco-Română”.

Lămuririle primite le înregistrăm cu bucurie, contribuind la intensificarea prestigiului societății „Franco-Română” din București.

Megalakult a româniilor comerciale și industriale bănci

Regăti și erdélyi pénzügyintézetek a 20 millió lej alaptőkújü kartellbank tagjai

Az elmúlt héten Bukarestben Banca de Control a Industriei și Comertului S. A. céggel új pénzügyintézet alakult, amelynek egyedüli rendeltetése az lesz, hogy az egyes bel-földi iparágak egyezményeinek eladási irodáit megszerveze és finanszírozza, továbbá, hogy öröködjék a kartell-megállapodások betartása felett úgy a kartell tagjai, mint annak vevői részéről.

Az új bank alapításában, melynek részvénytőkéje 25 millió lej, a Banca Romaneasca, a Banca de Credit Roman, a Banca Chrissoveloni, a Banca Marmorosch, Blank et Co, a Banca Moldova, az erdélyi pénzügyintézetek részéről pedig a kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár és a Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank vettek részt.

Értesülésünk szerint az új intézet már át is vette a posztokartell ügyeit és amegállapodás szerint a bank 2 százalékos kamatot kap a kezén átfutó minden számlaösszeg után.

Munkatársunk kérdést intézett a kartellbank ügyében Hargitay Bertalan urhoz, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatójához, aki résztvett a Bukarestben megtartott alakuló közgyűlésen és aki a következőket mondotta:

— A Monitorul Oficial május 7-iki 99. számában jelent meg a kartellbank, a Banca de Control al Industria și Comertului S. A. alapszabályzata.

— A bank célja a különböző érdekképviseletek útján intenzíven bekapcsolódni az ipar és kereskedelem elmentálásába és egészséges alapokra fektetni az ipar és kereskedelem különböző ágainak hitelezését. A bank egyelőre a textil- és gyapjufeldolgozó gyárak racionalizálását, hitelkataszterének egészséges alapra való fektetését hajtja végre. Ily módon megkönnyebbül a szakmai kereskedők helyzete is, akik hosszabb hitelterminusokat fognak élvezni, a gyárak egészséges és olcsóbb árakat állapíthatnak meg.

— A gyárak delcredere-je a minimumra fog csökkenni, mert pontosan tudhatják, hogy kinek és milyen mértékben hitelezhetnek, míg eddig viselniök kellett a kihitelezés súlyos rizikóját, mert egyik gyár legtöbbször nem tudta és nem tudhatta, hogy vevője a konkurrens gyárnál mennyivel tartozik.

A bank igazgatóságának tagjai: Dinemann, a Banca Moldova vezérigazgatója, Soepke Richard, a Banca Marmorosch, Blank et Co ügyvezető igazgatója, A. Gane, a Banca Anglo-Româna elnöke, Manoilescu Mihály, a kereskedelmi és iparkamarák uniójának elnöke, Savescu, a Banca Româneasca ügyvezető igazgatója, Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója, Kaufmann Oszkár, a Banca de Credit Român vezérigazgatója, Bruno Rubinstein, a Banca Chrissoveloni vezérigazgatója és Deutsch Henrik, a Brassói Általános Takarékpénztár vezérigazgatója.

Az európai országok vasúti tarifája

A csehszlovák vasutak személytarifáinak tervbevétt fel-emelése után a gyorsvonati menetdíjak Csehszlovákiában magasabbak lesznek mint Lengyelországban, Romániában, Franciaországban és Belgiumban. A személyvonatok menetdíjai pedig magasabbak mint Magyarországon, Lengyelországban, Jugoszláviában és Belgiumban és ugyanolyan magasak mint Franciaországban.

A következő tábla a fel-emelt csehszlovák menetdíjakat néhány európai országgal hasonlítja össze:

	gyors- vonat 300 km.	személy- vonat 50 km.
	Kc	Kc
Csehszlovákia	100.80	13.20
Németország	132.—	15.20
Ausztria	105.—	16.60
Magyarország	118.40	11.40
Lengyelország	89.—	12.60
SHS	124.20	10.50
România	94.50	16.—
Svájc	130.40	24.50
Olaszország	107.30	18.50
Franciaország	80.40	13.20
Belgium	70.—	12.—
Hollandia	101.10	19.—

Felszámol a Rottmann Károly és Társa Szeszkereskedelmi Rt.

A temesvári Rottmann Károly és Társa Szeszkereskedelmi Részvénytársaság vezetősége elhatározta a felszámolást. A céget 1880-ban alapította Rottmann Károly, aki felvirágoztatta. A cég az 1918. évben részvénytársasággá alakult át és újabb fellendülésnek indult.

Az 1917. évben azonban érzékenyen érintette a Garoflid-féle szesz törvény és a múlt esztendőben már közel félmillió lejes veszteséggel zárta mérlegét. Ez a körülmény értelemszerűen meg a vezetőségben a felszámolás gondolatát.

Figyelem!

DREHER HAGGENMACHER KORONA SÖR ala PILSEN

rövidesen forgalomba kerül!

Guvernul și Creditul Agricol

Reîntors dela Paris, dl. Lugoșanu, subsecretar de stat la președinția consiliului de miniștri, face în legătură cu lansarea titlurilor Creditul Agricol pe piețele financiare străine o declarație, care lasă să se intervadă șansele nereușirei acestei acțiuni economice a guvernului. Domnul ministru Lugoșanu, dacă am înțeles exact declarațiile domniei sale, — spune că, din cauza că piețele străine financiare actualmente fiind ocupate de apropiata lansare a titlurilor institutului de credit internațional pentru executarea planului Young, acuma lansarea titlurilor românești va suferi o nouă amânare, până la sfârșitul lunii lunie a acestui an.

La primul moment motivația specialistului guvernului ni se pare justificată, dacă privim însă asupra istoricului îndelungatelor tratative duse de acest excelent economist român cu grupurile financiare străine, nu ne prea vine a crede, că în terminul cel mai scurt fixat de dl. Lugoșanu, Institutul de Credit Agricol, al nostru va lua ființă. Pro primo din cauza că capitalul străin va lipsi. Nu ne vine să credem că, ceace nu i-a reușit dlui subsecretar de stat Lugoșanu aproape de un an, anume să acapareze pe toate piețele mondiale financiare, capitalul străin necesar înființării Creditului Agricol, — îi va reuși să facă atunci când, după încheierea lansării titlurilor germane, lumea financiară și piețele mondiale se vor îmbia cu aceste titluri, ale băncii internaționale, — vor mai semna un titlu românesc, fie chiar acel agricol.

Nu suntem sceptici, după cum nici nu dorim să spulberăm speranțele guvernului legate de acțiunea ilustrului economist Lugoșanu, dar credem însă util să accentuăm că, din motivele invocate de noi — într'adevăr există o bază adevarată a acaparării capitalului financiar străin pentru înființarea creditului agricol, atunci emiterea acestui titlu trebuie făcută chiar acuma, înaintea emiterii titlurilor Băncii Internaționale, când la bursele streine s'a creat în mod artificial o „atmosferă favorabilă“ emiterii titlurilor de acest gen.

În acest caz s'ar putea utiliza cea mai favorabilă epocă, s'ar putea obține un curs urcat, condiții excelente, iar cererile financiare streine mondiale interesate la înființarea Băncii Internaționale, ar forța și accelera în mod natural semnarea rapidă a titlurilor românești, pentru a putea crea o atmosferă favorabilă și liberă de orice alte inconveniente lansării titlurilor Băncii Internaționale pe piețele financiare mondiale.

Iată o rezoluție perfectă și convenabilă a problemei înființării „Creditului Agricol“.

Ch.

Szorosabb kooperáció a budapesti Magyar-Francia Biztosító Rt. és a Bukaresti Franco-Romana Biztosító között

Budapesti tudósítónk jelenti: Közgazdasági körökben megnyugvást keltett a hír, hogy a bukaresti Franco-Romana Biztosító Rt. a közelmúltban bevásárolta igazgatóságába dr. Kende Arthurt, a budapesti Magyar-Francia Biztosító Rt. vezérigazgatóját, aki egyszerűen a legnagyobb német viszontbiztosító, a „Müncheni“ bizalmi embere.

Ez a választás végleg meg fogja szüntetni azokat a híreszteléseket, melyek az utóbbi időben arról szóltak, hogy a Magyar-Francia visszavonja érdekeltségét a Franco-Romanától. Ezekkel a rágalmakkal kapcsolatban a Magyar-Francia igazgatósága munkatársunkat a következő nyilatkozat közzétételére jogosította fel:

— A bukaresti Franco-Romana

Biztosító Rt.-gal való kapcsolataink ügyében szükségesnek tartjuk leszögezni, hogy az nemesak meg nem lazult, de ha lehet, még szorosabb, mint volt. Ezt bizonyítja vezérigazgatóknak, dr. Kende Arthur urnak a Franco-Romana igazgatósági tagjává való választása is. A visszavonulásunkról szóló hírek egy elbocsátott tisztviselő rágalmai.

— Még egyszer leszögezzük: Vállalatunk érdekeltsége és kapcsolata a bukaresti Franco-Romanánál a legcsekélyebb mértékben sem változott.

Örömmel regisztráljuk ezt a kategórikus nyilatkozatot, amely bizonyára hozzájárul majd a Franco-Romana régi presztizsének megerősítéséhez.

Uniunea Camerilor de Comerț și Industrie neglijează informarea camerilor membre

Primim din partea mai multor Camere de Comerț și Industrie o interesantă plângere împotriva biroului central al Uniunii Camerilor de Comerț din București. După cât aflăm biroul central al Uniunii nu informează și nici nu se îngrijește ca membrii acestei Uniunii, Camerele de Comerț și Industrie din provincie să primească la timp anteproiectele legilor referitoare la viața economică, comercială, alcătuirea acestor reclamând în cele mai multe cazuri o critică a acestor organe ale industriei, comerțului și vieții economice, pentru apărarea unor interese speciale locale.

Camerele de Comerț membre contribuiesc după cât știm, cu sume importante la bugetul Uniunii pentru susținerea unei organizații cu servicii vaste, totuși aceste nu și văd de datorie față de membrele ei.

Ar fi de dorit ca în viitor biroul central al Uniunii nu numai pentru evitarea unei asemenea critici, dar pentru interesul industriei și comerțului să se îngrijească ca toate Ca-

merele de Comerț provinciale să primească la timp informațiile și anteproiectele referitoare la legile economice, pentru a putea să și spună cuvântul la timp fiecare Cameră, astfel apărând interesele branșei interesată prin legea care se prepară.

Deasemeni Biroul Central al Uniunii trebuie să caute să accelereze prin influința sa de cel mai înalt organ al vieții noastre economice modificarea legilor păgubitoare vieții noastre economice, cum este legea concordatului preventiv, iar prin intervențiunile energice la guvern să faciliteze votarea unor legi utile, cum sunt legea împotriva concurenței neleiale, precum și aceea a modificării impozitului pe cifra de afaceri la export, unde valoarea medie, — vezi traversele de fag și de stejar vicinale, se calculează la triplu, cât este valoarea reală.

Pe lângă atâtea isprăvuri mari, ar fi de dorit ca Uniunea să le vadă și pe cele mici.

A român-magyar gazdasági közeledés

Végtelenül jól esett a romániai kereskedőknek és különösen nekünk, kisebbségi erdélyi és bánágiaknak az a szívélyes fogadtatás és az a meleg szeretet, melyben bennünket a budapesti kereskedelmi és iparkamara vezetősége részesített. Nagy tetszéssel találkoztak azok a felszólalások is, melyek a román-magyar gazdasági közeledés érdekében úgy szövetségünk elnökének előadása kapcsán, valamint a tiszteltünkre adott közvacsorán elhangzottak.

De váljanak tetté a szavak. Mi a gyakorlati élet emberei vagyunk és azért keresem ennek az első hivatalos találkozásnak gyakorlati célját. Meg is találom, csak az intézőkörök jóindulatára van szükség.

Mindenekelőtt igyekezni kell a kereskedelmi szerződést megkötöni, meg kell könnyíteni a

kölcsönös érintkezést vizum előrlése által, az idegen állampolgár romániai tartózkodását nem szabad megnehezíteni, a rendőrségi hatóságoknál való jelentkezés és megfelelő díj lefizetése által. Szóval mindent el kell követni, hogy kölcsönös gyakori találkozás révén szűnjön a bizalmatlanság.

Románia agrárállam volta mellett gazdag petróleumban, benzinen fában és sóban. Főleg ezeket a cikkeket kellene Magyarországra exportálnunk ezzel szemben a román gyár- és mezőgazdaság igénybe kell hogy vegye Magyarország fejlett gép- és textiliparát. Ennek az árucserének kellene a két ország kereskedelme révén kifejlődni és ha ez a mozgalom megindul, akkor testet is öltöttek azok a szép szavak, melyek a gazdasági szolidaritás megvalósítása érdekében

elhangzottak.

Az első szó tehát az illetékes kormányköröké; megadni az alkalmat az árucserére, a „munkás“ és „huncutságos“ kereskedő, amint Manolescu a kereskedőt jellemezte, meg fogja találni a kivitel lehetőségét.

Kun Richárd, az Erdélyi és Bánági Kereskedői Egyesületek Szövetségének elnöke.

Hirdetmény. Alullrott oradeai pénzügyintézetek t ügyfeleik tudomására hozzák, hogy úgy a takarékbetétek, mint a folyószámlabetétek után megállapított kamattételeket, f. évi május 15-től kezdődő érvényesüléssel 1%-al (egy százalékkal) lecsökkentik.

Oradea, 1930 május 15.

Általános Takarékpénztár Rt., Anglo-Internationál Bank Ltd. fiókja, Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank, „Bihoreana“ Istitut de Credit și Economii, Egyesült Bank és Takarékpénztár, Erdélyi Bank és Takarékpénztár fiókja, Industria Bank Rt., Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókja, Nagyváradi Agrár Takarékpénztár Rt., Nagyváradi Hitelbank Rt., Nagyváradi Leszámitolóbank Rt., Népszövetségi Hitelintézet Rt., Nagyváradi Takarékpénztár, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank fiókja, Polgári Takarékpénztár Rt., „Takarékosság“ Segély- és Hitelszövetkezet.

* MEGHÍVÓ. A Kolozsvári Vasöntőde és Gépgyár Rt. 1929. évi rendes közgyűlését 1930 május hó 19-én tartja meg Cluj, Str. Chintăului 18. sz. alatti irodájában, melyre az igazgatók részvényeseket tisztelettel meghívja az Igazgatóság. — Tárgysorozat. 1. Az 1929. évi zárszámadás, az arra vonatkozó igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése és tudomásulvétele. 2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. 3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása 1 évi időtartamra. 4. Alaptőkeemelés. 5. Esetleges indítványok. — Mérlegszámla. Activa: Készpénz 167.571.02 lej. Gyártelep és épület 5 millió 857.617.06 lej. Gépszerszám felszerelés 14 millió 918.735.89 lej. Váltók 158.207.— lej. Üzemanyag 2 millió 836.944.— lej. Áru 18.083.857.— lej. Adósok 15.119.193.02 lej. Összesen 57 millió 142.024.99 lej. Passiva: Alaptőke 8.000.000.— lej. Tartalékalap 7 millió 900.000.— lej. Nyugdíjalap 106.495.67 lej. Elfogadvány 9 millió 693.539.— lej. Hitelezők 31.441.990.32 lej. Összesen 57.142.024.— lej. Eredmény-számla. Vesztesség: Kamat, adók, fizetések, kereskedelmi költségek 9 millió 873.654.46 lej. Gyári munkabér, havidíjasok, vegyes üzemi kiadások, üzemből elhasznált anyagok 28.635.772.96 lej. Nyereség: Áthozat 1928. évről 25 ezer 813.01 lej. Brutto gyártási nyereség 38 millió 483.614.41 lej. Összesen 38.509.427.42 lej.

Exportul titlurilor de rentă

Ministrul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară, făcându-le cunoscut că este permis exportul oricărui titluri de rentă, fără nici o autorizație prealabilă.

INSOLVENȚE

*

M. Perl, comerciant de textile în Turda, a cerut concordat preventiv, oferind creditorilor 50 procente.

*

Merza et Boesanszky, comercianți au cerut concordat preventiv având la active 1.6 milioane, iar la pasive în datorii de mărfuri 1.984.000, iar în datorii bancare 780.000 lei. Creditorilor le-a oferit 50%.

*

Firma de textile Weinreb et Co. din Turda, a cerut concordat preventiv, oferind creditorilor o cotă de 50%.

*

Ioan Radu, comerciant de ghețe în Tg.-Mureș, a cerut o pasiune de plată delă creditorii săi.

*

Fabrica Bonfert et Kasper din Cisnădie (Sibiu) având la active 3.800.000, iar la pasive 4.5 milioane lei, a cerut concordat preventiv, oferind creditorilor o cotă de 50%.

*

Firma „Gentleman” proprietatea dnei Gavril Papp în Timișoara, a fost declarată în stare de faliment.

*

Magazinul de fierărie Kattero et Co. în Tg.-Mureș cu o pasivă de 2.410.155 lei, având la active 1.574.664 lei, a cerut concordat preventiv, oferind creditorilor o cotă de 50%, achitabilă în decurs de 6 luni.

*

Fizetésektelenségek, kényszeregyezségek, csődök

M. Perl tordai textilkereskedő 50 százalékos kvótával kényyszeregyezési eljárás megindítását kérte.

Merza és Boesanszky gyergyószentmiklósi cég magánegyezségi ajánlatot tett. Árutartozása 1,984.000 lej, banktartozás 780.00 lej, aktiva 1.6 millió. Felajánl 50 százalékos kvótát.

Weinreb és Tsa tordai textilcég 50 százalékos kvótával fizetésektelenséget jelentett és kényszeregyezséget kért.

Ioan Radu marosvásárhelyi cipőkereskedő hitelezőitől türelmi időt kér.

Bonfert, Kasper & Co, Kunstwollefabrik, Heltau (Cisnădie) 3,800.000 lej aktívával és 4.5 millió passzívával 50 százalékos, három év alatt fizetendő kényszeregyezséget kért.

„Gentleman”, Papp Gáborné temesvári cég ellen a törvényszék elrendelte a csődöt.

Kattero & Co marosvásárhelyi vas- és technikai üzlet 2,410.155 lej passzívával és 1 millió 574,664 lej aktívával 50 százalékos, hat hó alatt fizetendő magánegyezséget, ajánlott fel hitelezőinek.

Állami felügyelet alá kerülnek a romániai biztosítóintézetek

Uj biztosítótársaság csak a Biztosítási Felügyelőbizottság engedélyével alakulhat

A képviselőház egyik legutóbbi ülésén megszavazta a romániai biztosítóintézeteknek állami felügyelet alá helyezéséről szóló törvényt és ezzel meg fog indulni a régen várt tisztító folyamat a romániai biztosítási piacon.

Az új törvény kimondja, hogy az ország területén újabb biztosítótársaság csak a Biztosítási Felügyelőbizottság engedélyével alakulhat meg. A bizottság rövid időn belül felül fogja vizsgálni a jelenleg működésben levő biztosítótársaságokat és meg vizsgálja, hogy beinkasszált díjtartalmékaikat hogyan helyezték el? Eleget tettek-e a törvény által előírt követelményeknek, a díjtartalmékoknak, ingatlanokban, állampapírookban, vagy

az állam által engedélyezett értékpapírookban való elhelyezés tekintetében?

Meg fogja vizsgálni, vajjon befizeték-e készpénzben az életdíj-tartalék előírt százalékát az állami letétpénztárhoz? Felül fogja vizsgálni a biztosítási társaságok által kiadott kötvényfeltételek szövegét is abból a szempontból, hogy azok nem sértik-e a bebiztosított egyén érdekeit?

Meg fogja tiltani: végre a törvény, hogy a biztosítótársaságok kötvényeiken, levélapirjaikon fantasztikus összegű viszontbiztosítási tőkéket tüntessenek fel, mikor legtöbb esetben a feltüntetett milliárdos összegeknek csak jelentéktelen hányadával rendelkeznek.

Minele de Cărbuni din Ardeal, au primit o nouă comandă dela CFR.

Dl. ministru Dr. Valer Moldovan, subsecretar de stat la culte, delegat ca director ministerial la Directoratul Ministerial al Ardealului în Cluj, ocupându-și postul, a intervenit telegrafic la Consiliul de miniștri pentru a se veni în ajutorul muncitorilor minieri dela Șorecani, cari urmau să fie concediați din cauza lipsei de lucru.

Consiliul de miniștri a luat imediat hotărârea de a comanda pentru CFR. 120 vagoane cărbuni dela aceste mine, dând astfel posibilitatea de traiu până la 1 Iunie la peste 1800 muncitori și asigurând pe dl. ministru Dr. Valer Moldovan, că în timpul acesta se vor lua măsurile necesare ca să se vină în ajutorul acestor muncitori.

Nemzetközi konferenciát tartanak Bécsben a Hitelezői Védegyletek

Május 31—június 3-ig a bécsi Hitelezői Védegylet nemzetközi kongresszust rendez Bécsben a hitelezők érdekvédelme tárgyában. A kongresszuson részt vesznek az egyes országok hitelezői védegyleteit, a bankok szövetségei, az ipari és kereskedelmi szervezetek és különböző európai államok kormányai is képviseltetik magukat.

A kongresszus foglalkozni

fog a hitelbiztonság törvényes szabályozásának kérdésével és azt célozza, hogy e tekintetben megszűnjék az egyes államokban tapasztalható jogbizonytalanság.

A kongresszuson a Romániai Hitelezői Védegylet képviselőjében Comsa Ionel szenátor, a Banca Centrala vezérigazgatója és dr. Fóris Lajos, a Védegylet ügyvezető igazgatója vegyenek részt.

Banca Generală Ungară de Credit se estinde în România

Banca și-a creiat reprezentanță generală din filiala timișoreană

„Banca Generală Ungară de Credit” în fine și-a aranjat situația filialelor sale din România, creind reprezentanță generală din filiala sa timișoreană.

Rolul, pe care Banca Generală Ungară de Credit l-a avut în România după schimbarea imperiului prin

filialele sale din Timișoara, Oradea și Brașov

este destul de bine cunoscut în cercurile financiare.

În urma activității Bancii Generale Ungare de Credit, cele trei filiale au stat la

dispoziția solicitanților eu credite suficiente

și în Ardeal și Banat, spre satisfacerea forurilor conducătoare ale țării.

Banca Generală Ungară de Credit, transformându-și în reprezentanță generală filiala din Timișoara, a dat următorul comunicat:

„Banca Generală Ungară de Credit din Budapesta, în conformitate cu decizia, care reglementează funcționarea întreprinderilor streine din România, decizie apărută în „Monitorul Oficial” din 20 Ianua-

rie 1930,

și-a designat ca reprezentanță generală pentru România, filiala din Timișoara,

sub conducerea dlui director Desideriu Erber și dlor locuitori de șefi de sucursale Ladislau Gruber și Dr. Bela Roz. Aprobarea guvernului în acest sens s'a publicat în „Monitorul Oficial” din 9 Mai 1930.

Tranzacția amintită, din toate punctele de vedere este îmbucărutoare pentru viața financiară din România, pentru că Banca Generală Ungară de Credit, având mari legături în streinătate,

va sta mai intensiv la dispoziția publicului cu credite,

în condițiile solide cunoscute de până acuma.

Taxarea firelor de mătase

Ministerul de Finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale, prin care le face cunoscut că s'a observat că unele vămi primesc contestații pentru firele de mătase și alte materii prime, cari pe baza notelor din tarif au drept la o taxă mai redusă.

Intrucât aplicarea notelor de reducere nu se face de Comisia de Experți, ci numai de Minister pe baza avizului Comisiunii Industriale, în mod cu totul greșit se primesc în contestație asemenea cazuri.

Importatorii o cer aceasta numai cu scopul de a obține consemnarea taxelor căci ulterior ei obțin reducerea dela Minister, iar contestația rămâne să fie anulată. Procedura fiind deci nelegală, pe viitor nu se vor mai primi contestații pentru mărfuri cari după notele din tarif ar avea un tratament de favoare, asemenea cazuri rezolvându-se de Minister prin Comisiunea Industrială.

CONVOCARE

Rimanóczy Fabrica de Mobile și Parchete S. A. va ține a VIII-a adunare

generală anuală

în ziua a 24 Mai 1930. orele 11 a. m. în birourile Cassei de Păstrare din Oradea (Str. Alexandri No. 2) la care invită pe dnii acționari.

Program:

1. Raportul Consiliului de administrație asupra rezultatului gestiunii anului 1929 și stabilirea bilanțului de exercițiu pe 1929.

2. Raportul Comitetului Censorilor asupra examinării conturilor de încheiere. Darea dispenzației.

3. Alegerea Censorilor pentru un an Exemplarul original al bilanțului poate fi văzut de domni acționari în birourile Fabricii pe timpul oarelor oficioase.

Direcțiunea.

Olvassa a

„Lemnul”-t

Reglementarea asigurărilor

Declarațiile dlui Mirto despre noua lege a asigurărilor

Ed. Mirto, ministrul de industrie a făcut ziaristilor următoarea expunere asupra noiei legi în ce privește înființarea și funcționarea societăților de asigurare:

— Proiectul de lege privitor la organizarea unui

oficiu de supraveghere a întreprinderilor private de asigurare,

are ca origină propunerea făcută chiar de cele mai importante societăți de asigurare delala noi din țară.

Controlul

— In legislația noastră lipsește orice control în ce privește înființarea și funcționarea societăților de asigurare. Din această cauză, deși bazele de calcul ale asigurării dau certitudinea siguranței pentru asigurați, totuși în special în ultimul timp, o serie de întreprinderi dela noi din țară cu nume a tot promițătoare și care se îndeletniceau cu diverse operațiuni zise reciproce au încetat plățile și unele au ajuns înaintea tribunalelor corecționale,

stirbind autoritatea și mai ales creditul societăților de asigurare

așezate pe baze oneste.

— Asemenea dispozițiuni de lege se găsesc în Austria, Elveția, Germania, Franța, Italia, Polonia, Ungaria etc.

Oficiul de supraveghere

— In rezumat proiectul de lege prevede înființarea unui oficiu de control atășat pe lângă Ministerul de industrie, oficiu, compus din zece membri, dintre cari

trei reprezentanți aleși ai societăților de asigurare,

iar restul persoane cu cunoștințe tehnice, economiști, matematicieni, etc.

Acest oficiu va avea căderea să supravegheze, dacă operațiunile pe care le face întră în cadrul unui program de asigurare bazat pe date, cari să dea asigurătorilor toată garanția necesară. Aceasta, fiindcă

asigurarea în sine nu este un act de economie, ci de prevedere.

Asiguratul nu dă din surplusul

veniturilor lui, ci din strictul necesar, iar nevoia pentru el se ivește în momentul sinistrului, adică unul din momentele cele mai critice din viața sa.

Asigurarea asiguraților

Proiectul mai prevede ca control principal în timpul funcționării, condițiuni speciale, în ceea ce privește alcătuirea bilanțului și

determinarea cifrei care reprezintă rezerva matematică.

Mai prevede de asemenea și posibilitățile de plasare ale acestei rezerve în așa fel ca să existe toată garanția necesară

Felszámol a Nadlacana bank és a Kiszela Károly Bőripari Rt.

Nadlacana Takarékos és Hiteltételező Rt., amely 1897-ben alakult 50.000 forint alaptőkével, mely alaptőkét azóta 6 millió lejre emelte fel, tavalyi mérlegét több, mint 4 millió lejes veszteséggel zárta. Az intézet május 24-én közgyűlést tart, amelyen dönteni fognak az intézet felszámolásáról, esetleg újabb emisszió kibocsátásáról,

pentru ca societățile să poată face, imediat, față plăților dau naților asigurați.

— In fine proiectul se ocupă și de societățile străine, cari ar voi să funcționeze în țara noastră.

Garanțiile

Proiectul prevede însă anumite deosebiri, în ce privește garanțiile societăților străine față de cele românești și această diferențiere e justificată, atât pe împrejurarea că rezerva matematică își are un plasament în afară de frontiere cât, și mai ales, pe faptul că în cazul unei societăți de asigurare, un capital străin nu poate cere protecțiune, fiindcă nu capitalul social servește societățile de asigurare, ci exclusiv sumele rezultate din primele de asigurare.

Miért esnek az erdélyi gömbfaárak?

Az erdélyi fenyőfapiacokon észlelhető üzlettelenség és a kivitel elé tornyosuló nehézségek a gömbfaárak általános hanyatlásában jutnak kifejezésre.

Míg a fenyőgömbfa ára a múlt évben, a minden oldalról jelentkező kereslet hatása alatt ab fűrésztelep, mintegy 600 lejre emelkedett, most már 400 lejért, sőt ezen áron alól kínál-

sáról, melynek során reorganizálják az intézetet.— Kiszela Károly Bőripari Rt., melynek Lugoson van az üzeme, május 23-án közgyűlést tart és ezen a közgyűlésen az igazgatóság javaslatot fog tenni a vállalat felszámoltatására. A vállalat bórárúk, utazótáskák és katonai cikkek gyártását eszközölte.

nak fenyőgömbfát, anélkül, hogy a piacra kerülő mennyiségekre vevők akadnának.

A fűrészüzemek nagy része erősen csökkentette a termelést, a nagy vállalatok, melyek eddig éjjeli és nappali üzemet tartottak fenn, most csak nappal dolgoznak, hogy a készletek tovább növekedését megakadályozzák.

A Foresta Holding romániai vállalatai 250 millió lej értékű kitermelt fával rendelkeznek

Castiglioni Camillo egykori kreációja, — amely a Fabankból létesült — a Foresta, változatlanul kedvezőtlen helyzetben van. A román vállalatok most publikált mérlegéből kiderül, hogy a Foresta Holding tíz romániai vállalata nem kevesebb, mint 250 millió lej értékű kitermelt fakészlettel rendelkezik.

Három vállalat erdőségeit már teljesen kitermelte, a többi vállalatok még folytatják kitermelésüket. A jövedelmek legnagyobb részét amortizációra és kamatok fizetésére fordították, úgy, hogy a Foresta-vállalatok romániai üzemei minimális rentabilitással működtek az 1929. évben. Bár az 1929. év kétségtelenül jobb volt,

mégis, ha az előző évi veszteséget áthozzuk az idei évre, úgy a Foresta-konzern 10 román vállalata még mindig veszteséggel dolgozik.

A magyar Foresta Rt. működéséről és a külföldi vállalatok helyzetéről sem hallani semmi újat és kedvező fordulatot, mert, úgy látszik, megakadtak a Foresta különféle fúziós tárgyalásai is.

Aplicarea tarifului minimal

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară, făcându-le cunoscut că în conformitate cu dispozițiunile Jurnalului Consiliului de Miniștri No. 624 din 16 Aprilie 1930, publicat în „Monitorul Oficial” No. 89 din 18 Aprilie 1930, (pagina 2919 ultimul aliniat), termenul pentru aplicarea tarifului minimal tuturor țărilor, afară de Rusia, s'a prelungit cu încă două luni, adică până la 30 Iunie 1930, inclusiv.

Bineînțeles că atunci când în coloana tarifului minimal nu se vor găsi taxe pentru unele mărfuri, atunci se vor aplica din coloana tarifului general.

Plata vechilor datorii ale Statului

De oarece încasările Statului se execută în conformitate cu prevederile bugetare, Ministerul de Finanțe a luat hotărârea de a începe zilele acestea plățile vechilor datorii ale Statului din exercițiul 1921 și 1922.

Plata se va face din fondul de un miliard șapte sute optzeci și cinci milioane lei, prevăzut în acest scop în bugetul general al Statului pe anul în curs. Acest fond se alimentează din încasarea impozitelor rămase neachitate din exercițiile în chestie.

După achitarea creanțelor de mai sus vor mai rămâne de plată creanțe vechi din exercițiul 1923, 1927, cari se cifrează la circa 900 milioane lei.

Pentru mărfurile din Germania expiră tariful minimal

Ministerul de finanțe anunță că, potrivit avizului Delegației Economice a Guvernului, termenul acordat pentru aplicarea tarifului minimal la mărfurile cari provin din Germania, se limitează până la 30 Mai a.c. — prin derogare dela dispozițiunile ordinelor sus amintite.

Ajánlatokat
készséggel küldünk!

A National Gas Engine Comp., Ashton (Anglia)

gyártmányait képező világhírű compressornélküli

National Dieselmotorok

alacsony fordulatszám és csekély üzemanyagfogyasztással fekvő és álló elrendezésben rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók az erdélyi vezérképviseltnél:

Economia Kereskedelmi és Ipari Rt.-nál, Oradea.

Ajánlatokat
készséggel küldünk!

Az olcsó pénz

Május elsején a világ három legnagyobb jegybankja: az amerikai, az angol és a francia leszállították félszázalékkal a bankkamatlábát. Május elsején a dán bankjegykibocsátó bank is leszállította félszázalékkal a kamatlábát. A bankkamatláb 1918 óta, a világháború első állomásának a befejezése óta nem volt még ilyen alacsony és a világháború vezető államainak eme lépése, amellyel olcsóbbá tették a hitelt, a világgazdaság egész területén a szenzáció erejével hatott.

A bankkamatláb leszállításának két súlyos világgazdasági oka van. A főok a világ gazdasági krízise, a másik viszont még a világháborúból adódik. A világháború pénzügyi likvidálása végett alkották meg a Nemzetközi Jótételi Bankot és hogy ennek a részvényeit könnyebben bírják a tőzsdéken elhelyezni — kellett a pénzt olcsóbbá és hozzáférhetőbbé tenni.

Amerikában óriási arányokat ölt a gazdasági válság. Ezt a válságot elősegítette a tavalyi nagy tőzsdekrach, aminek folyományaként kivonták a pénz nagy részét a gazdasági életből, ami ugyszólván elviselhetetlenné tette a krízist. Amerika gazdasági és pénzügyi körei ma megvannak győződve arról, hogy a pénz olcsóbbodása jó hatással lesz a gazdasági életre, a vállalatok nagyobb hiteleket vesznek igénybe és ezzel ellensúlyozzák a gazdasági válságot.

Angliában a munkanélküliség csak nem akar csökkenni. Ennek az általános világkrízis mellett még egy súlyos oka van. Az egész angol ipar ugyszólván elavult. Az ipari és bányatóke már esztendő óta nem investál: nem javíttatja és nem cseréli, tőkéletesíti a gépeket, úgyhogy a termelés visszamaradott. A munkáskormány legnagyobb gondja az, hogy miképpen bírja az exportot az ilyen gazdasági viszonyok mellett megtartani és — ha lehet — fejleszteni! Angliában megvannak arról győződve, hogy az olcsó pénz nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy az ipari- és bányatóke investálni fog. A régi, kopott, használatlan gépeket újakkal cserélik fel, ami máris vérkeringést visz az ellanyhult gazdasági életbe, azután pedig a termelés is olcsóbb lesz, miáltal a kivitelt is fokozni lehet és végtére rést lehet ütni az akut gazdasági krízisen, amit azután könnyebben lehet majd felgöngyöltetni, legyőzni. Igen érdekes és az angol speciális viszonyokra nagyon jellemző, hogy a pénz olcsóbbodását az angol munkásszervezetek üdvözölték legelőször és attól általában sokat remélnek a gazdasági viszonyok megjavulását illetőleg.

Franciaország az egyetlen a világon, ahol ismeretlen a gazdasági krízis. Ott van munka bőségesen. Ott viszont a tulságos tőkeképződés a baj. Franciaország gazdasági életének azért volt szüksége az olcsóbb pénzre, hogy a tőkefeleslegeket külföldön helyezze el, mert már az ország belsejében óriási nagy volt a tőkehalmozódás és jogosan tartottak annak reakciójától. Olcsóbb hitellel könnyebben lehet a francia tőkét az országon kívül nagyszerűen kamatoztatni, különösen most: a világkrízis idején, ami nemcsak a francia tőke jobb kamatozását, hanem Franciaország külpolitikai érdekeit is határozottan szolgálja.

A napokban bocsátják ki a Nemzetközi Jótételi Bank részvényeit és a megteremtőknek az a céljuk,

hogy a bank kötvényeinek kedvező tőzsdéi felyevőképességet biztosítsanak. Ha a bankkamatláb alacsony, akkor a tőke szívesen vásárol állandó és jól kamatozó értékpapírokat. És a pénz olcsóbbá tétele százszázalékra kiszorította a Nemzetközi Jótételi Bank részvényeinek az elhelyezését.

Ezzel szemben áll a tőkeszegény országok meglehetősen magas bankkamatlábja, ami valóságos akadály a gazdasági élet kifejlődésének.

Romániában az ipar- és kereskedelem egyik legsúlyosabb panaszja a drága pénz, ami minden vállalkozásnak hátránya. A mi iparosaink, kereskedőink nem győzik hangsúlyozni a drága pénz óriási hátrányait, ami most a gazdasági krízis idején két-

szerezsen fontos kérdés. Bizonyos az, hogy a tőkeszegény országok pénzügyi műveleteit nem lehet párhuzamba állítani a világ vezető államainak pénzügyeivel, ezzel szemben azonban áll az az igazság, hogy például Danzig szabadállam jegybankja is azonnal csatlakozott a világ legnagyobb államainak pénzügyi politikájához. Drága hitel megakasztja a gazdasági élet kifejlődését és a tőkeszegény országok sem zárkozhannak el az olcsóbb hitel elől. Egyébként meg van rá minden remény, hogy a pénz olcsóbbodása nem áll meg az említett öt országban, hanem az szükség-szerűen minden országban bekövetkezik, mert arra minden ország iparának, kereskedelmének nélkülözhetetlen szüksége van.

Inființarea sindicatului pentru exportul vitelor

Se vor inființa și sindicate Regionale

Martí dim. și după amiază au continuat la Ministerul Agriculturii consfătuirile în vederea inființării unui sindicat pentru exportul vitelor.

Am dat în numărul nostru trecut amănunte complete despre cum se plănuește organizarea acestor sindicate.

La discuții au luat parte dnii I. Mihalache, Potârcea, subsecretar de stat și d. Fr. Konnerth deputat.

Ca rezultat al acestor consfătuiri putem anunța că se vor inființa sindicate regionale pentru

exportul vitelor deocamdată la *Timișoara, Cluj, Brașov și Cernăuți*.

Sindicatele vor avea o comisie centrală la București. Ele vor funcționa ca instituții particulare autonome.

Membrii Sindicatelor vor beneficia de avantajul de a fi scutiți de taxa de export.

Vor putea face parte din Sindicate: Asociațiile agricole, ingrașătorii de vite și exportatorii profesioniști, cari vor fi obligați să depună o garanție de 100.000 lei.

Controlul societăților de asigurare

Noul proiect de lege reglementând societățile de asigurare, prevede și un oficiu de control al asigurarilor

D. Ed. Mirto ministru al Industriei a prezentat Consiliului de miniștri proiectul de lege pentru

reglementarea societăților de asigurare.

Prin proiectul de lege pentru reglementarea societăților de asigurare se creiază

un oficiu de control al societăților de asigurare,

care va controla toate societățile române și străine.

Se vor lua serioase garanții cari au la bază faptul că societățile de asigurare, indiferent de origina lor, se întrețin din capitalul românesc al asigurarilor.

„Reșița“ și-a convocat adunarea generală pe 10 Iunie

Accionarii Uzinelor de Fier și Domeniile din Reșița, societate anonimă, sunt convocați pentru Martí, 10 Iunie 1930, ora 11 a. m. în sala Cercului Industrial și Commercial, palatul Camerei de Comerț din București, strada Bursei No. 4, în adunarea generală ordinară, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul consiliului de administrație și al censorilor pe exercițiul 1929.

2. Aprobarea bilanțului pe exercițiul 1929 și distribuirea beneficiului net.

3. Descărcarea consiliului de administrație și a censorilor de gestiunea lor.

4. Fixarea onorariilor censorilor.

5. Ratificarea cooptărilor în consiliul de administrație a dlor Max Auşnit și Oscar Pollak.

6. Alegerea a 6 membrii, în locul dlor: Sir Noël Birch, dr. Ilie Beu, Tiberiu Brediceanu, Oscar Kaufmann, Constantin Orghidan și Oscar Pollak, al căror mandat expiră la data acestei adunări generale.

7. Alegerea a cinci censori-supleanți pentru exercițiul 1930.

Pentru a putea participa la această adunare acționarii trebuie să depună, conform art. 12 și 13 din statutele societății, acțiunile lor până în ziua de 31 Mai 1930.

La București: la Banca de Credit Român, la Banca Românească, la Banca Generală a Țării Românești și la Banca Marmorosch, Blank et Co.

La Cluj: la Banca Agrară.

La Sibiu: la Institutul de Credit și Economie, „Albina”.

La Timișoara: la sucursala Băncii de Credit Român și la sucursala Băncii Românești.

La Viena: la Oesterreichische Creditanstalt für Handel und Gewerbe, I. Renngasse 2.

La Londra: la Banca Glyn Mills et Comp. Lombard St. 67, E. C. 3.

Conform art. 12 din statute, nu vor putea participa la această adunare generală, decât acționarii ale căror acțiuni au fost transferate pe numele lor, cu două luni înaintea adunării generale, adică până la 10 Aprilie 1930.

A nemzetközi tojáspiacon csökkentek az árak

A nemzetközi tojáspiac irányzata a hét folyamán is bizonytalan volt. Az értékesítési lehetőség általában továbbra is jó, bár vontatottabb, mint az elmúlt hetekben. Az árak általában csökkentek, de állandónak mutatkoznak. A konzerválási vásárlások megélénkülésével ismét kedvezőbb irányzatra van kilátás.

Berlinben a kereslet erősen csökkent, a piac ellanyhult és a belöldi tojáсарak ½ pf.-el, a külföldi tojáсарak ¼ pf.-el csökkentek.

Hamburgban szintén lanya a piac, a felhozatal nagyon erős, a hűtőházi vásárlás még mindig csekély. Lengyel tojáserért 7.25 pf.-et, román tojáserért 7.75 pf.-et fizettek.

Bécsben átmenetileg szilárdult a piac, azonban a felhozatal emelkedésével számolnak.

Párisban csak a nagy tojás iránt van kereslet, a többi fajták elhanyagoltak, az árak változatlanok. Nagy tojáserért 1000-ként frs. 650 pf.-t fizetnek, míg a kommere fajták frs. frs. 400—480 között mozog 1000-ként.

Berlinben a külföldi tojás jegyzése a következő:

holland	60/66 gr.	10,	10.75	pf.
bolgár		8,		pf.
román és magyar		7—7.5		pf.
normál orosz		7,	7—7.25	pf.
foltos tojás		6,	6.5	pf.

A termelő államok közül Hollandiában gyenge exportkereslet mellett a piac nyugodt, Dániában változatlan, Svédországban bőséges kínálat jó kereslet mellett, változatlan árak vannak. Lengyelországban a kínálat esőkenése következtében a tavaszi munkák miatt és erőteljes konzervkeresletre kellemes a hangulat. Olaszországban feltűnően jó kereslet van a nagyobb idegenforgalom folytán és az árak szilárdan tartják magukat. A konzerválás is megkeresődött. Csehországban a tojáсарak stabilizálódtak és a bőséges kínálatnak élénk kereslete van. Londonban a helyzet nem változott, az árak változatlanok, minden minőségben, esupán a lengyel tojást adják jegyzés alatt.

Benzina românească în Polonia

Ministerul de Industrie și Comerț a fost informat că în Polonia se resimte lipsa de benzină pe piața internă. Se oferă astfel un debușeu produselor românești la export și cercurile specialiștilor cred că industriașii români vor profita de această ocazie pentru a studia și lua măsuri în vederea plasării produselor românești.

Pyram-Pasta tubusban fényesíti és festi a legkényesebb cipőket „LEDA” Timișoara. Autókat, bőröket, tömegárut legjobban a „LEDA” vegyszeti gyár által készített „CELLOLEDIN” Spritzlakkal festhet. Kérjen ajánlatot.

„LEDA”
fabrica de prod. chimice s. a. TIMIȘOARA

A belföldi munka védelméről szóló törvény

Előfizetőink, olvasóink, a kereskedelmi és iparvállalatok helyes tájékoztatása céljából közöljük a belföldi munka védelméről szóló törvényt, amely a Monitorul Oficial 1930. évi 76. számában jelent meg.

Hangsúlyozzuk, hogy ez a törvény csak kiegészíti, de nem helyezi hatályon kívül az 1925. évi ki- és bevándorlási törvényt, amely — eddig meg nem változtatott intézkedéseitől eltekintve — továbbra is érvényben marad.

I. FEJEZET.

Valamely hivatás Romániában leendő gyakorlásának előzetes engedélyezése.

1. szak. Egyetlen idegen alattvaló sem gyakorolhat az országban valamely hivatást, akár saját számlára, avagy más személyekkel társulva, akár mint díjazott, akár bármilyen más formában, csak a következő rendelkezések betartásával.

Ezen rendelkezések az idegeneket az országba jövetelük alkalmával kísérvő, vagy utólag bejövő családtagokra is alkalmazandók.

2. szak. Egyetlen idegen alattvaló, amennyiben az előző szakasz rendelkezései alá esik, nem jöhet be az országba csak a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszterium előzetes engedélyével, amelyet minden esetben az 1925. április 11-iki törvény alapján alakított vándorlási bizottság meghallgatása után ad meg.

Azon idegen alattvaló, aki az előző bekezdésben kívánt előzetes engedély nélkül jön be az országba, semmiféle hivatást semmiféle formában nem gyakorolhat Romániában.

3. szak. Az engedélyek megadásánál szem előtt tartandók a nemzeti munka és érdekek megoltalmazása, a közrend, a gazdasági, egészségügyi és erkölcsi állapotok, valamint azon idegen alattvalóknak, akik részére az országba leendő bejövételre engedély kérik, erkölcsi és anyagi védelme.

4. szak. Amennyiben valamely tevékenységi ágazat az országban meglévő elemek által ki nem elégítve, vagy amennyiben az illető ágazatban munkakérésekben felesleg állapították meg, a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszter, a vándorlási bizottság meghallgatásával, az illető kategóriába tartozó idegen alattvalók bejövetelét megtilthatja.

5. szak. Az idegen alattvalók engedélyezése iránti kérvények azon vállalatok vagy magánosok által adandók be, akik őket szolgálatukba behozni kívánják.

Azokra nézve, akik az országban saját számlára, vagy más személyekkel társulva akarnak hivatást gyakorolni, az engedélyezés iránti kérvények maguk az illető külföldi alattvalók által nyújthatók be.

6. szak. Az 5. szakasz első bekezdésében említett idegen alattvalókra nézve, az engedélyezés iránti kérvények azon munkaügyi felügyelőséghez nyújthatók be, amelynek kerületében van az a vállalat, vagy magános személy, akinek szolgálatába lesznek behozandók.

Ezek kérvényeiben feltétlenül kitüntető: az illető idegen vezeték és keresztnéve, kora, állampolgársá-

ga, szakmája, azon ország, ahonnan jön és az a határállomás, ahol belép az országba.

A kérvényeket átvevő munkaügyi felügyelőségek, azokat, véleményező jelentésükkel, felterjesztik a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszteriumnak.

7. szak. Azon idegen alattvalók akik saját számlára, vagy másokkal társulva akarnak az országban valamely hivatást gyakorolni engedély iránti kérvényeket, akár az illető országban levő román diplomáciai, vagy konzulátusi szervekhez, akár közvetlenül a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszteriumhoz nyújthatják be.

A kérvényben az előző szakaszban említett adatokon kívül, megjelölendő azon hivatás is, amelyet Romániában gyakorolni fognak, az alapítandó vállalatról szóló összes vonatkozásokkal.

A külföldi képviselők, vagy konzulátusok, a kérvényeket, a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszteriumnak továbbítják.

Ha az előző szakaszokban említett külföldi alattvalók családtagokkal együtt akarnak az országba bejönni, a kérvényben ezek vezeték-, keresztnéve és kora is kitüntető, ha pedig ezen kísérők közül valamelyik hivatását is gyakorolni akarja az országban, szakmájának feltüntetése mellett ezen körülmény is megemlítenendő.

8. szak. Az engedély iránti kérvényeket a jelen törvény 2. szakasza szerint, a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszterium intézi el, a rendőrségi vezérigazgatóság — a saját szempontjából adandó — véleményének előzetes kikérése mellett.

Azon kérvényekről, melyeknek helyt adott a miniszterium, a jelen törvény végrehajtási utasításában foglaltaknak megfelelően összeállított minták szerinti engedélyeket fog kiadni, amelyek, a kérvényezőknak — ha ezek az országban laknak — közvetlenül, ha pedig külföldön vannak — a román diplomáciai és konzuláris közegek útján küldetnek el.

II. FEJEZET.

Az országba való bejövétel.

9. szak. Az országba való bejövételre adott engedélyek alapján, a román diplomáciai és konzuláris közegek, bejövételi vizumokat fognak adni, melyeknek feltétlenül magukba kell foglalniuk a Romániában leendő tartózkodás határidejét (amely azonos az engedélyben levővel) az idegen alattvaló szakmáját, az engedélynek számát és keltét, annak megemlítését, hogy „hivatalos gyakorlására jogosult”, valamint a hivatásuk gyakorlásának jogával, vagy anélkül, bejövételre engedélyt nyert családtagok.

10. szak. A vizum elnyerése végett az 1. szakaszban említett idegen alattvalók, be fogják mutatni még:

a) Hivatalos bizonyítványt arról, hogy az országba való bejövételi engedélyben kitüntetett szakképzettségük meg van;

b) Orvosi bizonyítványt arról, hogy semmiféle ragályos betegségben nem szenvednek;

c) Hivatalos erkölcsi bizonyítványt, melyből kitűnik, hogy jó magaviselete van a társadalomban.

Ha az idegen alattvalónak a fent-

elírt okmányokból valamelyike nem volna meg, a diplomáciai, vagy konzuláris közegek az országba való belépési vizum megadását meg fogják tagadni.

11. szak. Az országba történő belépéskor, az ezen törvény hatály alá eső minden idegen alattvalónak — az előző szakasz szerinti — vizummal ellátott utlevelen kívül, bejövételi statisztikai lappal kell rendelkeznie, amely magába fogja foglalni a jelen törvény végrehajtási utasításában előírt adatokat és amelyet a román diplomáciai, vagy konzuláris közeg fog kiállítani a vizumadással egyidejűleg.

Ezen bejövételi statisztikai lapok, valamint az országból való távozási lapok is, mely utóbbiak a hivatás gyakorlásáról szóló könyvecskével egyidejűleg fognak kiállítani, — a határállomási ellenőrző szervek által visszatartandók, az idegen alattvalóknak az országba való belépése, illetve az országból történt eltávazása alkalmával és az azt követő hónap három első napjában felterjesztendő a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszteriumnak.

III. FEJEZET.

Az országban való tartózkodás.

12. szak. Az országba történő megérkezése után, az idegen alattvaló az ellenőrzéséről szóló törvény által megnevezett közigazgatási, vagy rendőrségi szerveknél fog jelentkezni, akik ki fogják állítani az azon törvény által előírt szabad tartózkodási jegyet, a konzulátusi vizumban kitüntetett határidőre.

A szabad tartózkodási jegy elnyerése után, az idegen alattvaló, az illetékes munkaügyi felügyelőségtől, hivatásának Romániában való gyakorlásáról szóló könyvecskét fog kapni, a törvény végrehajtási utasításához esafolandó minta szerint, mely nélkül hivatását nem gyakorolhatja.

A családtagok, akik az országban történő bejövételre engedélyt kaptak, névszerint foglalandók be a családtag könyvecskéjébe.

Ha ezen családtagok közül egyesek az országba való belépésre, vagy itt tartózkodásra, hivatásuk gyakorlási jogával nyernének engedélyt, egyéni könyvecskéket fognak kapni.

13. szak. Hogy az ezen törvény rendelkezései alá eső idegen alattvalók, a belépési engedélyükben, vagy az előbb történt meghosszabbításban nyert határidőn túl az országban maradhassanak, kérnük kell ezt a meghosszabbítást, a határidő lejártá előtt legalább egy hónappal.

A meghosszabbítás iránti kérvények azon munkaügyi felügyelőséghez nyújthatók be, amelynek kerületében az érdekeltek gyakorolják, azokat, pedig a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszterium, vagy az általa e célból hozandó határozatban megbízott szervek fogják elintézni.

A megadott új határidők a hivatás gyakorlásáról szóló könyvecskében irandók be; a szabad tartózkodási jegyek pedig, az ezen könyvecskébe beírt időre a közigazgatási, vagy rendőrségi közegek által hosszabbítatnak meg.

14. szak. Az országban való tartózkodás határidejének meghosszabbítása, legfeljebb egy évi időtartamra adható meg, valamely idegen állam román alattvalóinak kivételével, akiknek a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszter korlátlan időre szóló meghosszabbítást fog adni.

15. szak. Az országban 1914. év előtről állandó lakással elhelyezkedett idegen alattvalók, azon idegen alattvalók, akik a törvényszéknél bejegyzett cég alatt valamely kereskedést, vagy ipart gyakorolnak és azon hivatásukat gyakorló idegenek, akik 1930. január 1-én az országban tállattak, román nőkkel kötöttek házasságot és gyermekeik vannak, a hivatás gyakorlásáról szóló könyvecskéik meghosszabbításának érvényét, jog szerint és véglegesen kapják meg, azon kötelezettséggel azonban, hogy könyvecskéiket minden évben látta-moztassák.

16. szak. A hivatás gyakorlásáról szóló könyvecskében levő meghosszabbítások államrendi és állambiztonsági okokból visszavonhatók.

17. szak. Az országban való tartózkodás határidejének korlátai között joga van az idegennek, ha Romániát elhagyja, hogy a törvény végrehajtási utasításában előírandó rendelkezések szerint kiállítandó bizonyítvány alapján új belépési vizumot kapjon.

Azon idegen alattvalók, akik az előző bekezdésben említett bizonyítvány nélkül hagyják el az országot, vagy akik a bizonyítványban előírt határidőn túl maradnak külföldön, nem használhatják fel többé a hivatás gyakorlásáról szóló könyvecskéjüket, csak új engedély alapján.

18. szak. A jelen törvény végrehajtásától számított 3 hónapon belül, az országban levő összes idegen alattvalók, legyenek azok akár alkalmazottak, akár hivatásukat saját számlára, más személyekkel társulva, vagy bármilyen más formában gyakorolók, kötelesek a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszteriumtól, vagy az általa ezzel megbízott közegektől hivatási könyvecskét kérni.

19. szak. Ha az országban, a jelen törvény szerint megadott előzetes engedély nélkül bejött kategóriákból való valamely idegen, Romániában ipari, vagy kereskedelmi vállalatot kíván létesíteni, a hivatás gyakorlására szóló könyvecskét a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszteriumtól kaphat, aki minden esetben a vándorlási bizottság véleményét fogja kikérni.

20. szak. Cégbejegyzési engedélyek az országban levő idegen alattvalók részére, nem adhatók, ha ezek nem rendelkeznek hivatásuk saját számlán történő gyakorlásáról szóló könyvecskével.

21. szak. Ha a munkaadó más, mint az, akiért az idegen alattvaló hivatásának gyakorlására szóló könyvecskét kapott, ezen idegent a maga szolgálatába akarja venni, köteles a munka-, közegészségügyi és közsegélyezési miniszteriumtól, vagy az általa megbízott közegektől erre előzetes engedélyt kieszközölni.

22. szak. Nem esnek ezen törvény rendelkezései alá, ha hivatásukat gyakorolják is, a következő idegen alattvalók:

- a) a művészek;
- b) a külföldi tudósíróirodák és lapok levelező újságírói;
- c. a középiskolai és egyetemi tanárok és bármely ritusu papok, akiknek a közoktatási és vallásügyi miniszteriumtól engedélyük van;
- d) a külföldi kereskedelmi és ipari cégek utazói.

VI. FEJEZET.

Büntető határozatok.

23. szak. Bárki, vállalat, vagy magános személy, akiről bebizonyítást nyer, hogy olyan idegen alattvalót tart szolgálatában, akinek nincs meg

a 12. szakaszban előírt hivatásának gyakorlására szóló könyveeskéje, vagy lejárt könyveeskéje van, valamint azok is, akik a fenti 21. szakaszban foglalt rendelkezések ellen vétének, minden egyes idegen alattvalóért 5000—10.000 lejig terjedhető bírsággal és visszaesés esetén 20.000 lej bírsággal büntetettek.

24. szak. Minden idegen alattvaló, akiről bebizonyítást nyer, hogy az országban saját számlájára, vagy más személyekkel társulva, valamely hivatást gyakorol, anélkül, hogy hivatásának saját számlájára történő gyakorlására szóló könyveeskéje volna, vagy lejárt ilyen könyveeskéje volna, 10.000—20.000 lejig terjedhető bírsággal és visszaesés esetén 40.000 lej bírsággal büntetettek.

Az olyan idegen alattvalókra kivetett bírságokért, akik más személyekkel társulva gyakorolják hivatásukat, a társulók egyetemlegesen felelősek.

25. szak. A jelen törvény elleni kihágások a munka-, közegészségügyi és közegélelmezési minisztérium és a keresk. és iparügyi minisztérium ellenőrző közegei, valamint az idegenek ellenőrzésével megbízott közgazdasági és rendőrségi közegek fogják megállapítani.

Az ezek által felvett jegyzőkönyvek, hamis voltak miatti megtámadtatásukig bizonyító erővel bírnak.

26. szak. Ezen kihágások a vándorlási bizottság által bíráltnak el, a közléstől számított 10 nap alatt fellebbezési joggal a törvényszékhez és 3 nap alatt panaszjoggal.

A törvényszék a fellebbezés beadásától számított egy hónapon belül határoz, újrafelvételi jog nélkül.

Behajthatatlanság esetén a büntetőjogi rendelkezéseket fogják alkalmazni.

27. szak. A 25. szakaszban említett személye közül valamelyik, megkeresés esetén, elutasítaná, a jelen törvény elleni kihágások megállapítását, a fegyelmi büntetéseken kívül, 2000—5000 lejig terjedő bírsággal büntetendő és az ugyanazon évben történő visszaesés esetén minden egyes esetre külön, a fenti büntetés maximumával. Ugyanazon büntetés jár azon esetben is, ha — tudva — eltitkítja a jelen törvény megszegését.

V. FEJEZET.

Zárórendelkezések.

28. szak. A jelen törvény rendelkezéseinek alkalmazási részletei a munka-, közegészségügyi és közegélelmezési minisztérium által készített utasításban lesznek előírva.

29. szak. A jelen törvénnyel ellenkező összes rendelkezések hatályon kívül helyeztetnek és maradnak.

Federația Asociațiilor Industriale și Comerciale de Construcțiuni pentru înlesnirea construirilor

In adunarea, care a avut loc zilele aceste, Federația Asociațiilor Industriale și Comerciale insistând pentru înlesnirea construirilor, a votat următoarea moțiune, pe care a prezentat-o guvernului, după adunare:

„Ascultând propunerile președintelui și membrilor comitetului „Federației Asociațiilor Profesionale, Comerciale și Industriale de Construcțiuni;

Având în vedere că criza de construcțiuni bântue azi și cu mai multă furie ca în trecut; că fabricile și negoțurile stau închise; că sutele de mii de muncitori pier de foame;

Considerând că singurele mijloace pentru a remedia această criză sunt cele arătate în precedenta noastră moțiune și adică:

1. Scutirea de orice impozit pentru construcțiunile noi;
2. Clădirea de localuri pentru toate serviciile publice;
3. Inițierea de Credit de Construcțiuni cu concursul financiar al Statului și sub controlul și garanția lui;

Adunarea dă mandat nelimitat Comitetului Federației Asociațiilor Profesionale, Comerciale și Industriale să ducă lupta până la isbânda finală a luptei.

Societatea „Mica“ a realizat un beneficiu de peste 23 milioane

Societatea anonimă română minieră „Mica“ cu sediul în București,

a realizat un beneficiu net de 23.440.493.06 lei

în anul 1929.

In bilanțul publicat „Mica“ evidentiază

un capital social de 125

milioane,

având la fondul de rezerve 25 milioane 32.597.91, la fondul de refaceri și investiții noi 13 milioane 99.552.47, iar la fondul de pensuni și ajutoare 5 milioane 300.000 lei.

Sediul societății este în București str. Benito Mussolini 36—38.

A tartós tultermelés következtében újabb mélyégi pont állott be a világfém-piac áralakulásában

Márciusban általános volt a vélemény, hogy a világ-fém-piacon hamarosan megjavul az irányzat és ennek a fordulatnak különböző tünetei is mutatkoztak. A várakozás ellenére áprilisban a világfém-piac a legerősebb baissat mutatja valamennyi fémben.

A rézkartellnek egy éven át folytatott alátámasztó politikája szenzációs zuhánással omlott össze, ami megingatta az egyéb fém-piacok áralakulásába vetett bizalmat is.

Április végén valamennyi fém ára rekordmélyégi nivót ért el, a cin ára olyan alacsony volt, amilyenre nyolc éve nem volt példa, a cink ára pedig 28 évvel ezelőtt volt a mostanihoz hasonlóan olcsó. Nagyon érdekes az ólom árának alakulása a

londoni fém-piacon, amely sterlingben tonnánként kifejezve a következő: 1913-ban 18.6, 1929 januárban 22.3, decemberben 21.18, 1930 januárban 21.15, február 20.1, márciusban 18.16, április közepén 18.13, április végén 17.15. Ugyanigy alakul a réz, a cin és cink ára is.

A tultermelés nyomása egyre nagyobb befolyást gyakorolt az áralakulásra. A réz és cink termelése ugyan egyre jobban visszafejlődik,

az ólom- és a cinktermelés azonban további emelkedő tendenciát mutat.

A fogyasztók vásárlásaikban legmesszebbmenően tartózkodóak, még pedig Amerikában is, mivel a fémfeldolgozó gyár-
ipar foglalkoztatása az egész világon kedvezőtlen és a fém-
árak visszafejlődésére való te-

kintettel ezek a gyárak nem látnak okot arra, hogy legsürgősebb szükségleteik fedezésén túl vásároljanak. Ehhez járulnak még a fémfeldolgozó gyárak óriási nyersanyagkészletei, valamint a fémgyártmányok egyre jobban való felhalmozódása. A fémfogyasztás nagvobbodása előtt nincs kilátás arra, hogy a világfém-piac helyzete javuljon.

Agricola-Fonciera
Societate Anonima de Asigurări Generale în București, Piața Senatului colț cu Str. Brancoveanu

Prospect de emisiune

In conformitate cu deciziunile Adunărilor generale extraordinare, realizându-se fuziunea Societăților „Agricola“ și „Fonciera“ sub noua firmă „Agricola-Fonciera“ societate anonimă de asigurări generale în București, urmând a se spori capitalul dela 40 milioane lei la 50 milioane lei, Coonsiliul de administrație a decis cele ce urmează:

1. Se face o emisiune de 10 mii acțiuni a câte 1000 lei valoare nominală din care se vor utiliza:

a) 6667 acțiuni pentru schimbul celor 20.000 acțiuni Fonciera ce se vor retrage.

b) 3333 acțiuni care se dau în subscripție publică cu drept de preferință pentru vechii acționari, în proporție de 2 acțiuni noi pentru câte 25 acțiuni vechi.

2. Condițiunile de emisiune a celor 3333 de acțiuni sunt:

a) cursul de emisiune 1000 lei net de orice taxe, cu drept de dividend în raport cu vărsămintele efectuate;

b) subscripția se face dela 15 până la 31 Mai a. c., iar acțiunile ce eventual ar rămâne ne-subscrise sunt la dispoziția Consiliului de Administrație;

c) la subscripție se face un prim vărsământ de lei 300 de acțiune, iar restul vărsămintelor la epocile ce se vor decide de către Consiliul de Administrație. Se primesc și vărsămintele integrale.

3. Vechii acționari ai Societății Agricola vor trebui să prezinte vechile acțiuni pentru a fi stampilate cu noua firmă „Agricola-Fonciera“ Societate Anonimă de Asigurări Generale în București.

4. Subscripția se face la sediul Societății.

Consiliul de Administrație.

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi széklapja
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător: } TRAIAN CHIRILĂ
Igazgató és felelős szerk: }

Abonamente — Előfizetési árak

In față pe un an	Pentru particulari comercianți și industriali	1200 lei
Belföldön	Pentru bănci instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
egész évre	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzügyintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei
	Külföldre	

Jumătate an	600 lei
	1200 lei
Félévre	600 lei
	1200 lei

Annunturi — Hirdetések:

Pagina l. a. cm ²	20 lei
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként	
In text	15 lei
Szövegoldal	
Un sir garmond	80 lei
Egy garmond sor	

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7—58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7—58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERT ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 77.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAI.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi **85** millió lej

Minden banküg-
ylet legelő-
nyösebben
végez.

Engedélyezett
devizahely.

Affiliált Intézetek:
Torda-Aranyos Vármegyeli
Takarékpénztár Rt., Tordán
Alsófehérvármegyeli Gaz-
dasági Bank és Takarékp.
Rt., Nagyenyed, Udvarhely-
megyei Takarékpénztár Rt.,
Székelyudvarhelyen és
Sz.-Keresztúron, Szászré-
gényi Takarékpénztár Rt.,
Bank Rt., Biharmyódon és Nép-
véri Hitelbank Rt., Szamosújvár.

Áruraktárai
a vasút
mellett

Betéteket
elfogad

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, izletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fióktintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen
Zălau-Zilah

Affiliált intézetek: A Nagyenyedi „Kisegítő” Ta-
karékpénztár Rt., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-
marosujvári fióktintézete.

Saját tőkéi **58** millió lej

Minden bankügylet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.

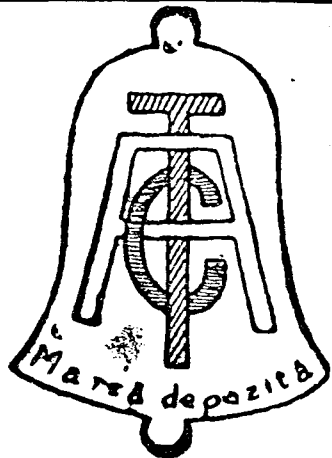
Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Citiți

„Lemnul”

Cu această marcă este prevăzută
fiecare obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrică

„TACĂMUL” din

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile re-
bijuterii mai bune. Numai pentru revânzător.
„Tacămul” fabrică de argintării, Cluj
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4—82
Adresa telegrafică: „Tacămul”.